

Osavuosisikatsaus 3

1.1.2022 – 30.9.2022

Osavuositarkastus 1.1.2022 – 30.9.2022	2
Tuloslaskelma	7
Rahoituslaskelma	8
Tase	9
Investoinnit.....	11
Kunnan uusi strategia ja kärkitavoitteet	15
Valtuustokauden strategiset tavoitteet ja mittarit	16
Hallintopalvelut	19
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut.....	23
Tekninen ja elinvoimapalvelut.....	28
Mäntsälä 2026 toimenpideohjelma.....	32
Konserniosia	35
Sanasto	38
Liite 1. Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen	39
Liite 2 Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän raportti	41

Osavuositarkastus 1.1.2022 – 30.9.2022

Yleinen talouden kehitys

Valtiovarainministeriö antoi uuden ennusteensa vuoden 2022 ja tulevien vuosien osalta, kun kuntatalousohjelma julkaistiin syyskuussa.

Suomessa BKT kasvu on valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaan 1,7 % tänä vuonna eli 0,2 % parempi kuin kevään ennusteessa arvioitiin. Ensi vuonna kasvu on heikkoa, vain 0,5 %, ja Suomea uhkaa taantuma. Työttömyysaste tänä vuonna paranee edellisestä vuodesta Suomessa 7,7 prosentista 6,6 prosenttiin. Työttömyysasteessa ei ole näkyvissä muutosta ensi vuodelle.

Valtiovarainministeriön syksyn ennusteen mukaan inflaation kasvu Suomessa vuonna 2022 on n. 6,5 %. Inflaatioennuste on noussut koko alkuvuoden osalta. Inflaation kasvu on lisännyt painetta korkojen nousulle ja lyhyet ja pitkät korot ovat kääntyneet kasvuun.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan muutti talouden tilannekuvan, eikä se ole sittemmin selkiytynyt oleellisesti. Myöskään covid-19-virukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtäviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

Verotuloennuste

Talouden ja työllisyyden myönteinen kehitys on näkynyt positiivisesti sekä kunnallis- että yhteisöveron viime kuukausien tilityksissä.

Alkuvuoden verotulot ovat kasvaneet 6 % vuoteen 2021 verrattuna. Verotulojen toteutumaprosentti on 76 % muutetusta talousarviosta. Kuntaliitto on päivittänyt syyskuussa kuntakohtaista veroennustekehikkoa ja se perustuu pääosin valtiovarainministeriön tekemään arvioihin verotulojen kehityksestä. Syyskuun veroennusteessa on lisäksi huomioitu verotilitykset elokuuhun asti sekä verohallinnon ennakkotieto syyskuun verotilityksestä.

Kaikissa verolajeissa on ennustettu kasvua verrattuna aikaisempiin arvioihin. Kunnallisveron suurin muutos johtuu jäännösverojen uudesta arvioidusta kertymärytmistä.

Valtionosuudet

Valtionosuudet ovat kertyneet päätösten mukaisesti. Valtionosuuksia on toteutunut 26,6 milj. euroa eli 74 % muutetusta talousarviosta.

Käyttötalous

Mäntsälän kunnan syyskuun ulkoisten toimintatuottojen toteutuma on 77 prosenttia ja ulkoisten toimintakulujen toteutuma on 74 prosenttia talousarviosta. Toimintakate on 73 prosenttia talousarviosta. Tilikauden tulos syyskuun lopun tilanteessa on n. 5,5 milj. euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulosenuste on syyskuun lopun tilanteessa 0,1 milj. euroa ylijäämäinen.

Hallintopalvelualueen menojen ylitysenuste on n. 3,8 milj. euroa, joka muodostuu pääosin Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän (myöh. Keusote) ylityshasta. Keusoten oman toiminnan elokuun lopun tilanteen mukainen ylitysenuste on yhteensä n. 45 milj. euroa, josta laskennallinen Mäntsälän kunnan osuus on 4,6 milj. euroa perustuen toteutuneeseen palveluiden käyttöön. Erikoissairaanhoidon toteutuma on Mäntsälän osalta kuitenkin alittunut reilusti talousarvioon nähden alkuvuoden osalta, jonka vuoksi koko

VEROTULOT VEROLAJEITTAIN	TA+muutos	Tot 30.9.	TOT %	Toteuma 2021	TP 2021	Muutos %	Ennuste
Kunnan tulovero	83 693 195	62 788 894	75 %	60 128 792	80 320 874	4 %	85 329 000
Kiinteistövero	8 212 454	6 479 719	79 %	5 278 572	7 985 288	23 %	8 555 459
Osuus yhteisöveron tuotoista	5 298 244	5 062 296	96 %	4 749 862	6 220 316	7 %	5 987 563
Yhteensä	97 203 893	74 330 909	76 %	70 157 226	94 526 478	6 %	99 872 022

sotetoiminnan ylitys ennustetaan olevan 3,5 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveystoimen ylitykseen liittyy vielä paljon epävarmuutta, koska kuntayhtymän tulokseen vaikuttaa myös keskeneräiset riitatapaukset mm. palkkaharmonisaatioon liittyen, sekä Apotin mahdolliseen alaskirjaukseen. Hallintopalvelualueen menoilytystä kattaa talousarviota paremmin toteutuneet maa-alueiden myyntivoitot (0,2 milj. euroa. Provincia-hankeeseen liittyy myös ylitysennuste 0,1 milj. euroa, josta haetaan lisämäärärahaa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue on ennusteen mukaan alittamassa talousarvion toimintakatteen osalta n. 0,96 milj. euroa. Suurimmat alitukset kohdistuvat varhaiskasvatuksen henkilöstökuluihin ja kotihoidon tukeen. Tulopuolella hanketoissa ja sairaskorvauksissa ennustetaan ylitystä, jonka johdosta toimintakate paranee.

Tekninen ja elinvoimapalvelualueella toimintamenoissa ennustetaan ylitystä 0,85 milj. euroa ja tuloissa 0,35 milj. euroa. Nettovaikutus toimintakatteeseen on 0,5 milj. euroa. Ylitukset kohdistuvat toimitilapalveluihin ja kuntatekniikkaan, joissa lumisen talven vaikutukset sekä korottuneet lämmityskustannukset nostavat käyttökustannuksia. Toimintatuottoja parantaa Kotokartanon vuokraamisesta syntyneet vuokratulot ja budjetoitua suuremmat metsänmyyntitulot.

Kunnan tilinpäätösennuste ilman sosiaali- ja terveystoimen kustannusten vaikutusta olisi n. 3,6 milj. euroa ylijäämäinen.

Konsernin lainakanta

Kunnan lainamäärä 30.9.2022 oli n.94,2 milj. euroa eli 4489 euroa/asukas. Konsernin lainakanta 30.9.2022 oli n. 187 milj. euroa (8909 euroa/asukas).

Kunta nosti keväällä 2021 uuden n. 12 milj. euron pitkäaikaisen lainan, samalla maksettiin toinen n. 6,7 milj. euron pitkäaikainen laina pois. Lisää pitkäaikaista lainaa nostettiin syyskuun alussa yhteensä 12,5 milj. euroa, jolla rahoitetaan muun muassa Koskenrannan päiväkodin investointia. Rahoituksen kokonaismäärä ei noussut, koska samalla maksettiin lyhytaikainen kuntatodistuslaina

pois. Kunta on siirtymässä lyhytaikaisesta rahoituksesta enemmän pitkäaikaisen rahoituksen suuntaan rahoituksen saatavuuteen liittyvän riskin vähentämiseksi.

Mäntsälä 2026 ohjelman toteutuminen

Kuluvan vuoden talousarviossa on huomioitu toteutuvaksi Mäntsälä 2026 säästöohjelman toimenpiteitä yhteensä 1,035 milj. euroa. Säästöohjelman edistymistä seurataan osavuosi- ja vuosikatsausten yhteydessä. Säästöohjelman toimenpiteiden seuranta on todettu osin haasteelliseksi, koska esitetyt toimenpiteet eivät ole kaikilta osin konkreettisia ja ohjelman pohjalla olevat oletukset sekä toiminta on muuttunut. Ohjelman tuomat säästöt/liisätuotot tälle vuodelle on arvioitu olevan n. 0,57 milj. euroa.

Talouden riskit ja epävarmuustekijät

Kunnan johtoryhmä on päivittänyt vuoden 2022 riskiarviointia ja tarkastelun perusteella merkittävänä riskeinä vuoden 2022 talousarvion ja tulevien vuosien talousarvion toteutumisessa nähdään inflaatiokehitys ja sen tuomat lieveilmiöt kuten korkojen nousu.

Myös kuntakonsernin yhtiöiden tilanne on hyvin epävarma. Erityisesti energian saatavuuden ja hinnan osalta vaikeuksiin on joutunut konserniyhtiöstä Nivos Oy ja jo aiemmin koronaepidemian osalta käyttäjäkadosta kärsinyt Mäntsälän Jäähalli. Kunnanhallitus seuraa molempien yhtiöiden tilannetta tiiviisti. Nivos Oy ei tänä vuonna pysty maksamaan pääomallainalle määriteltyä korkoa (1,6 milj. euroa) ja myös tulevan vuoden osalta koron maksukykyä ei ole. Mäntsälän Jäähallia kunta on tukenut tänä vuonna koronapandemiaan liittyvällä toiminta-avustuksella.

Toiminnallisina riskeinä nähtiin erityisesti tiettyjä aloja koskevat rekrytointiongelmien ja henkilöstön uupuminen ja sairaspöissaolojen hallinta. Poissaolot näkyvät tämän vuoden tavoitteiden toteutumisissa eikä sairaspöissaolotavoitteeseen ole tänä vuonna päästy.

Turvallisuusnäkökohdat ovat nousseet hyvin vahvasti tänä vuonna esille ja varautuminen

häiriötilanteisiin on nostettu yhtenä merkittävänä riskinä esille. Myös tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvien riskien osalta ollaan tietoisia ja niiden osalta on pyritty vahvistamaan olemassa olevien järjestelmien dokumentaatiota.

Osavuositarkastuksen 3/2022 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Käyttötalous

Hallintopalvelualue

Käyttötalouteen lisätään sosiaali- ja terveystalouteen arvioitu määrärahaylitys 3,5 milj. euroa. Käyttötalouteen lisätään tukipalveluihin Provincia-hankkeesta aiheutuen arvioitu määrärahaylitys 0,1 milj. euroa jakaantuen puoliksi talous- ja henkilöstöpalveluihin. Toimintakatteen vähennys yhteensä 3,6 milj. euroa (toimintakate heikkenee).

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualue

Opetuspalveluiden hankkeiden tulojen lisäys tukiin ja avustuksiin yhteensä 0,42 milj. euroa ja sairausvakuutuskorvauksiin 0,14 milj. euroa.

Varhaiskasvatuspalveluiden osalta menojen vähennys henkilöstömenoissa 0,2 milj. euroa sekä lasten kotihoidon tuen ja yksityisen kotihoidon tuen vähennys yhteensä 0,2 milj. euroa.

Sivistys ja hyvinvointipalvelujen toimintakatteen lisäys yhteensä 0,96 milj. euroa (toimintakate paranee).

Tekninen ja elinvoimapalvelualue

Toimitilapalveluiden osalta esitetään ennusteen pohjalta vuokratuottoihin 0,22 milj. euron lisämääräraha sekä toimintamenoihin 0,53 milj. euroa.

Kuntatekniikan osalta esitetään ennusteen pohjalta myyntituottoihin 0,13 milj. euron lisämääräraha sekä toimintamenoihin 0,32 milj. euroa

Toimintakatteen vähennys yhteensä 0,50 milj. euroa (toimintakate heikkenee).

Tuloslaskelmaosa

Verotuloennuste päivitetään vastaamaan kunta-liitosta saatua viimeisintä veroennustekehikkoa. Kunnallisverotuloihin lisäys 1,6 milj. euroa, kiinteistöveroihin lisäys 0,34 milj. euroa ja yhteisöverotuloihin lisäys 0,68 milj. euroa. Verotulojen lisäykset yhteensä 2,62 milj. euroa.

Talousarviomuutosesitysten perusteella vuosikate pienenee 0,52 milj. euroa.

Investointiosa

Talonrakennuksen osalta esitetään Koskenrannan päiväkotia Amandalle yhteensä 1,10 milj. euron lisämäärärahaa. Muista investointikohteista siirretään kyseiselle hankkeelle 0,71 milj. euroa sekä esitetään erillinen lisämääräraha 0,39 milj. euroa.

Kuntatekniikan osalta esitetään lisämäärärahaa Lempivaaran hankkeeseen tulojen osalta lisäystä 0,20 milj. euroa ja menojen osalta lisäystä 0,37 milj. euroa.

Linnala II alueeseen haetaan lisämäärärahaa 0,10 milj. euroa.

Antintien hulevesiviemärointiin siirretään muista käyttämättömistä investointikohteista 0,053 milj. euroa sekä esitetään erillinen lisämääräraha 0,097 milj. euroa.

Lisäksi esitetään tulomäärärahaa Hirvihaaran hiihtokeskuksen hankkeelle 0,09 milj. euroa.

Investointiosan määrärahamuutokset yhteensä:

Investointitulojen lisäys 0,29 milj. euroa ja investointimenojen lisäys 0,957 milj. euroa, nettoinvestoinnit yhteensä 0,667 milj. euroa.

Aikaisemmin tehdyt talousarvion määräraha- muutokset:

Käyttötalous

Kv 7.2.2022 § 6 myönnettiin hallintopalvelualueen yleishallinnon alle Jäähallin toiminta-avustusta 205 000 euroa (toteutunut 105 000).

Tuloslaskelmaosa:

- Verotulot, tulojen lisäys +0,85 milj. euroa
- Valtionosuudet, tulojen lisäys +0,592 milj. euroa. (osavuositarkastus 1/2022) ja nettolisäys 1,03 milj. euroa (kv 12.9.2022 § 72)

Osavuositarkastus 1/2022 Tekninen ja elinvoimapalveluiden käyttötaloushankkeita siirrettiin investointimenoihin 0,22 milj. eurolla ja haettiin lisämäärärahoja investointihankkeisiin:

- Rautatieaseman pyörätelineen rakentaminen > menot - 0,1 milj. euroa
- Moreenikadun ja -kujan loppuun rakentaminen > menot -0,3 milj. euroa.

Väestö, työllisyys ja henkilöstö

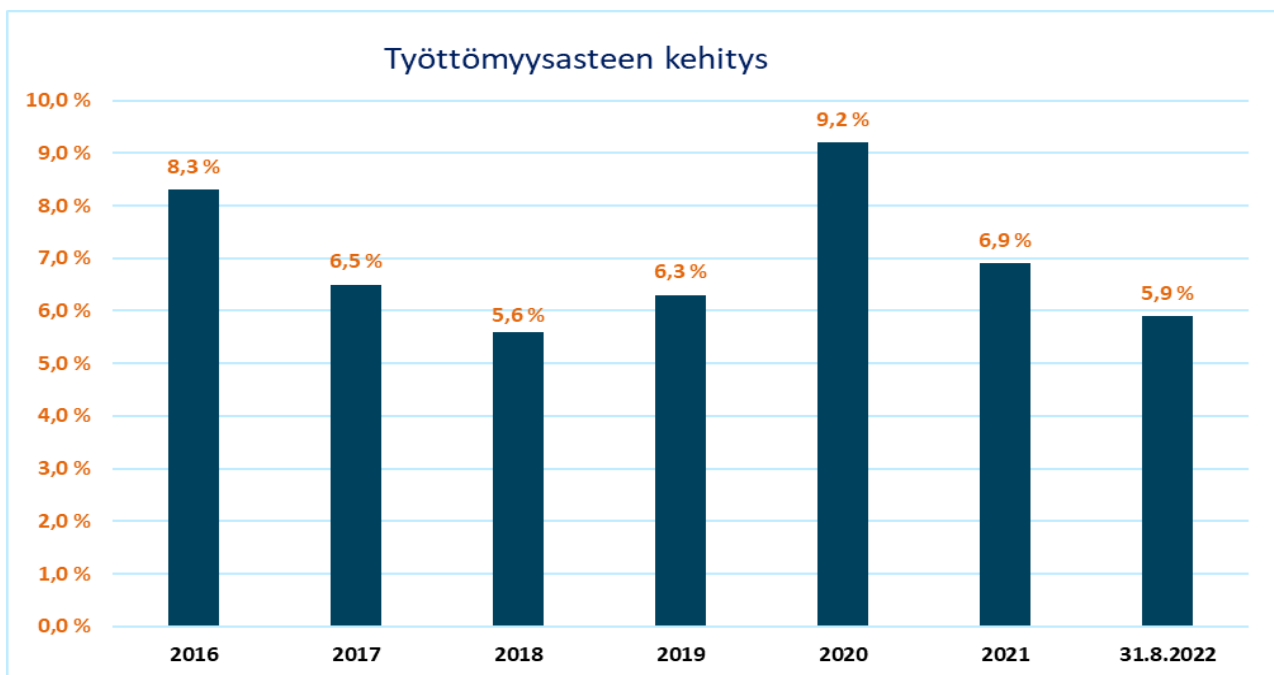
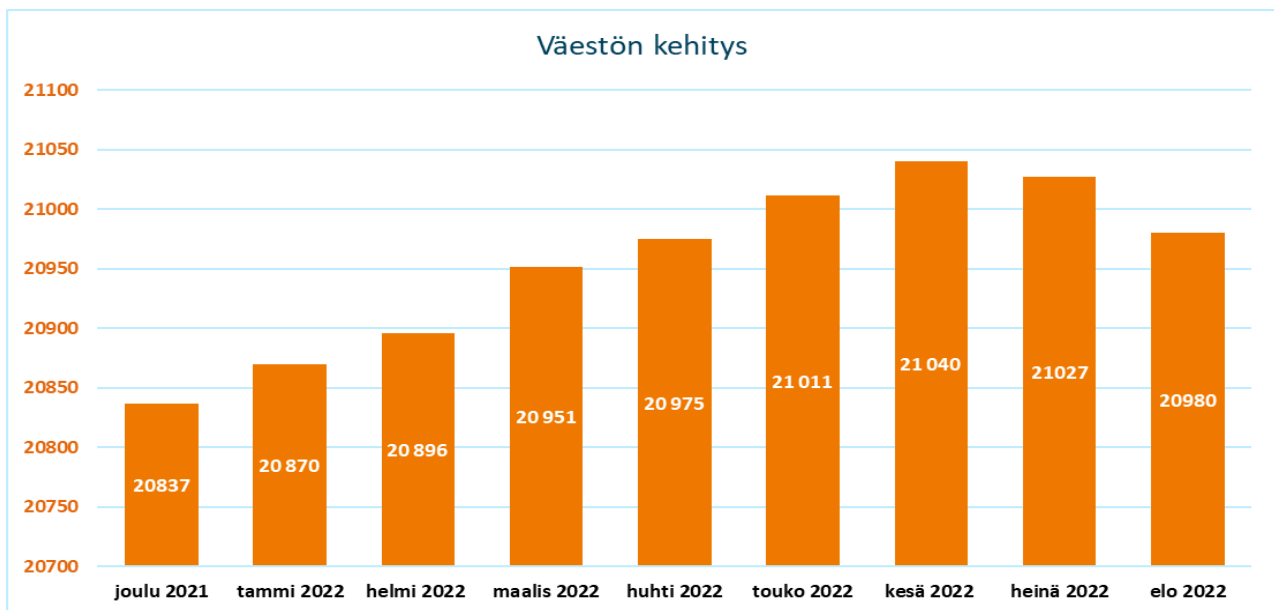
Väestön määrä elokuun lopun ennakkotiedon mukaan oli 20 980 asukasta. Väestönkasvu alkuvuoden osalta on ollut 0,69 %.

Syyskuun työllisyyskatsauksessa Uudellamaalla työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 9,1 %. Työttömien kokonaismäärä laski edelliseen vastaavaan ajankohtaan 11 %.

Mäntsälässä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta syyskuun lopussa oli 5,9 % (edellinen

vastaava ajankohta 6,7 %). Mäntsälän kunnan työttömyysaste on Uudenmaan kunnista 4. alhaisin.

Vakituisten työntekijöiden määrä oli syyskuun lopussa 600 henkilöä. Näiden lisäksi työllistettyjä on 34 henkilöä, oppisopimussuhteisia - ja muita määräaikaisia 235. Henkilöstömäärä on yhteensä 869.

Tuloslaskelma

(ulkoinen) 1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	10 878	555	11 434	8 767	-2 667	77 %	13 039	11 664
Myyntituotot	2 795		2 795	2 107	-688	75 %	3 050	3 065
Maksutuotot	2 410		2 410	1 467	-942	61 %	2 385	1 980
Tuet ja avustukset	916	555	1 471	1 108	-364	75 %	2 329	1 397
Muut toimintatuotot	4 758		4 758	4 086	-673	86 %	5 276	5 222
Valmistus omaan käyttöön	0		0	5	5			17
Toimintakulut	-135 337	-540	-135 877	-100 118	35 759	74 %	-139 875	-126 325
Henkilöstökulut	-37 017	-82	-37 099	-27 826	9 273	75 %	-36 844	-36 091
Palvelujen ostot	-86 837	227	-86 609	-64 021	22 589	74 %	-90 676	-79 532
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 974	-05	-4 978	-3 767	1 211	76 %	-5 529	-4 796
Avustukset	-4 289	-681	-4 970	-3 052	1 918	61 %	-4 580	-3 883
Muut toimintakulut	-2 220		-2 220	-1 452	768	65 %	-2 246	-2 022
Toimintakate	-124 459	15	-124 444	-91 346	33 097	73 %	-126 836	-114 643
Verotulot	96 351	853	97 204	74 331	-22 873	76 %	99 872	94 526
Valtionosuudet	34 284	1 641	35 924	26 576	-9 348	74 %	35 924	34 230
Rahoitustuotot ja -kulut	1 362		1 362	1 704	342	125 %	-238	1 537
Korkotulot	1 750		1 750	1 771	21	101 %	150	1 822
Muut rahoitustuotot	105		105	257	152	245 %	105	319
Korkokulut	-473		-473	-313	160	66 %	-473	-528
Muut rahoituskulut	-20		-20	-11	09	55 %	-20	-76
Vuosikate	7 538	2 509	10 047	11 265	1 218	112 %	8 722	15 650
Poistot ja arvonalentumiset	-8 644		-8 644	-5 763	2 880	67 %	-8 644	-8 771
Tilikauden tulos	-1 106	2 509	1 403	5 501	4 098	392 %	79	6 880
Tilinpäätössiirrot	31		31	0	-31	0 %	31	-5 969
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 075	2 509	1 434	5 501	4 067	384 %	110	910
Tuloslaskelman tunnusluvut:								
Toimintatuotot % toimintakuluista	8,0 %		8,4 %	8,8 %			9,3 %	9,2 %
Vuosikate % poistoista	87 %		116 %	195 %			101 %	178 %
Vuosikate, euroa/asukas	359		479	537			413	751
Asukasmäärä	20 977		20 977	20 980			21 100	20 839

*sarakkeen TOT 30.9. asukasmäärä laskettu 08/2022 tiedoilla

Rahoituslaskelma

<i>(ulkoinen) 1000 €</i>	TA 2022	MTA 2022	TOT. 30.9.	TPE 2022	TP 2021
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	7 538	10 047	11 265	8 722	15 650
Tulorahoituksen korjaukset	-1 460	-1 460	-1 490	-1 490	-2 096
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-11 635	-12 355	-7 741	-13 287	-6 814
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	100	0	350	120
Käyttöomaisuuden myynnit	1 760	1 760	1 644	1 760	2 119
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 797	-1 908	3 678	-3 945	8 979
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	150	150	108	216	-19 425
Lainakannan muutokset	3 661	3 661	-4 628	-4 429	9 705
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	25 000	25 000	24 629	24 629	20 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-10 795	-10 795	-9 257	-11 058	-20 295
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-10 544	-10 544	-20 000	-18 000	10 000
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	-328
Muut maksuvalmiuden muutokset			390	3 500	-3 172
Rahoituksen rahavirta	3 811	3 811	-4 131	-713	-13 221
Rahavarojen muutos	14	1 903	-453	-4 658	-4 242
Rahavarojen muutos	14	1 903	-453	-4 658	-4 242
Rahavarat lopussa	7 586	9 475	7 119	2 914	7 572
Rahavarat alussa	7 572	7 572	7 572	7 572	11 814
Toiminnan ja investointien kertymä, € (5 vuotta)	-17702	-1 913	3 673	-3 950	-11682
Investointien tulorahoitus, %	65 %	81 %	146 %	66 %	233,8 %
Laskennallinen lainanhoitokate	0,6	0,8	1,0	0,7	1,3
Asukasmäärä	20 977	20 977	20 980	21 100	20 839
Lainakanta	102 482	102 482	94 192	94 391	98 821

Tase

VASTAAVAA	09/2022	2021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	230 438 169,86	228 722 626,25
I Aineettomat hyödykkeet	1 882 419,12	2 018 944,07
2. Tietokoneohjelmistot	0,00	0,00
3. Muut pitkävaikutteiset menot	1 882 419,12	2 018 944,07
II Aineelliset hyödykkeet	134 332 139,21	132 350 916,87
1. Maa- ja vesialueet	28 053 794,10	28 093 224,03
2. Rakennukset	68 608 051,46	71 669 169,09
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	22 749 978,25	24 736 626,48
4. Koneet ja kalusto	634 373,52	1 213 430,36
5. Muut aineelliset hyödykkeet	61 653,07	61 653,07
6. Ennakkomaksut ja keskeneneräiset hankinnat	14 224 288,81	6 576 813,84
III Sijoitukset	94 223 611,53	94 352 765,31
1. Osakkeet ja osuudet	43 294 943,30	43 316 258,96
3. Muut lainasaamiset	48 660 215,90	48 768 054,02
4. Muut saamiset	2 268 452,33	2 268 452,33
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	10 850,75	10 850,75
2. Lahjoitusrahastojen varat	10 850,75	10 850,75
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 123 663,11	12 758 642,79
I Vaihto-omaisuus	90 735,64	90 735,64
1. Aineet ja tarvikkeet	90 735,64	90 735,64
II Saamiset	913 723,97	5 096 000,44
Pitkäaikaiset saamiset	10 000,00	10 000,00
3. Muut saamiset	10 000,00	10 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	903 723,97	5 086 000,44
1. Myyntisaamiset	590 784,08	898 886,89
3. Muut saamiset	239 309,79	699 433,29
4. Siirtosaamiset	73 630,10	3 487 680,26
IV Rahat ja pankkisaamiset	7 119 203,50	7 571 906,71
VASTAAVAA YHTEENSÄ	238 572 683,72	241 492 119,79

VASTATTAVAA	09/2022	2021
A OMA PÄÄOMA	130 411 242,66	124 909 929,59
I Peruspääoma	53 570 006,79	53 570 006,79
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	71 339 922,80	70 429 541,28
V Tilikauden yli-/alijäämä	5 501 313,07	910 381,52
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	6 664 925,49	6 664 925,49
1. Poistoero	664 925,49	664 925,49
2. Vapaaehtoiset varaukset	6 000 000,00	6 000 000,00
C PAKOLLISET VARAUKSET	4 800,00	4 800,00
2. Muut pakolliset varaukset	4 800,00	4 800,00
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	97 942,82	98 827,82
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	97 942,82	98 827,82
E VIERAS PÄÄOMA	101 393 772,75	109 813 636,89
I Pitkäaikainen	93 109 826,43	74 010 198,37
1. Joukkovelkakirjalainat	50 000 000,00	50 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	42 654 543,00	23 581 071,52
7. Muut velat	455 283,43	429 126,85
II Lyhytaikainen	8 283 946,32	35 803 438,52
1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	20 000 000,00
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 537 894,00	5 239 467,96
5. Saadut ennakot	455 292,26	464 222,35
6. Ostovelat	0,00	2 746 559,03
7. Muut velat	228 391,23	769 500,26
8. Siirtovelat	6 062 368,83	6 583 688,92
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	238 572 683,72	241 492 119,79

Investoinnit Kunnanhallitus

Maa-alueiden myynnit ovat toteutuneet hyvin. Investointiosassa olevaan maanhankintaan tehtiin erillinen määrärahamuutosesitys 150 000 euroa, joka käsiteltiin 24.10 valtuustossa. Maa-alueiden hankintaan käytetään tilikaudella noin 460 000 euroa, Kapulin korttelin myyntikuntoon saattamisesta aiheutuvat kustannukset on arvioitu olevan noin 390 000 euroa. Tilikaudella on myyty yksi aurinkorinteen osake, jonka tasearvo kirjautuu aineettomaan käyttöomaisuuteen.

Sivistyslautakunta ja hyvinvointilautakunta

Ehnroosin koulun investointihankintojen kilpailutukset on tehty ja hankinnat toteutuvat kesän ja syksyn aikana lähes talousarvionmukaisena. Muiden investointien hankinnat ajoittuvat syksyyn 2022.

Tekninen ja elinvoimalautakunta

Talonrakennus

Ehnroosin koulun rakennushankkeen vaihe 2 eli koulurakennus ympäröivine piha-alueineen on valmistunut ja koulutoiminta alkanut. Väistötilojen alueelta pihat rakennetaan kesän 2023 aikana. Hanke on kokonaisuutena toteutumassa sille varatun leasing-rahoituksen puitteissa.

Hepolan koulun vesikaton korjauksen rakennusurakka on valmistunut 30.9.2022. Hankkeen lopullinen taloudellisen toteuman ennustetaan ennen taloudellista loppuselvitystä ja tilaajan erillishankintoja olevan enintään 1,18 miljoonaa euroa ja siten alittavan sille varatun määrärahan.

Hepolan koulun peruskorjauksen hankesuunnittelulle talousarviossa on varattu 70 000 euron määräraha. Hankesuunnitelman laadinnan aikataulutusta on ollut tarpeen muuttaa keskusta-alueen kouluverkon tarkastelusta johtuen. Hankesuunnitelma ja sille varattu kustannus ei tule toteutumaan vuonna 2022.

Myllymäen kouluhankkeen yleis- ja toteutussuunnittelun käynnistämistä on aikataulullisesti siirretty keskusta-alueen kouluverkon tarkastelusta

johtuen. Suunnittelu ei käynnisty, eikä sille varattu kustannus tule toteutumaan vuonna 2022.

Koskenrannan päiväkotia Amandan rakennushanke ennustetaan valmistuvan ennakoitua määrää aikaa 28.4.2023 aikaisemmin. Taloudellisen toteuman ennustetaan ylittävän vuodelle 2022 varatun määrärahan. Vuodelle 2021 aikataulutetut maksuerät jaksottuivat rakentamisen ennakoitua nopeammasta etenemisestä johtuen kuluvalle vuodelle. Lisäksi hankkeelle koitui ennalta arvioitua enemmän lisätöitä.

Hankkeelle on vuodelle 2022 varattu 2,60 milj. euroa ja vuoden 2022 toteuman ennustetaan olevan 3,70 milj. euroa. Tämän johdosta talousarvion määräraha tulee ylittymään 1,10 milj. euroa. Rakennushanke kokonaisuudessaan, mukaan lukien purkutyöt ennustetaan tässä hetkellä ylittävän hankkeelle varatun budjetin 0,35 milj. eurolla.

Osa talonrakennuksen suunnitelluista investointimäärärahoista jää käyttämättä, jotka kohdistuvat rakennusten sisäilmakorjauksiin sekä peruskorjauksiin. Investointitaulukossa on eritelty suunniteltujen kohteiden ennustetototeumat. Käyttämättä jääneitä määrärahoja kohdennetaan Koskenrannan päiväkotia Amandan hankkeeseen. Talonrakennuksen osalta investointimäärärahat ennustetaan ylittävän yhteensä 0,35 milj. euroa.

Kuntatekniikka

Investointikohteiden rakennustyöt ovat pääosin loppusuoralla. Materiaalitoimitukset ovat maailmantilanteesta johtuen viivästyneet useissa hankkeissa, ja tämä on aiheuttanut hankkeiden viivästymisiä. Tästä huolimatta investointikohteiden ennustetaan valmistuvan tämän vuoden aikana lukuun ottamatta rautatieaseman pyöräkätosurakkaa, jonka rakentamista jatketaan ensi vuoden keväällä. Investointien kustannukset ovat nousseet lähinnä Lempivaaran louhintamäärien merkittävästä kasvamisesta ja rautatieaseman katojen ja tekojälilaitteiston materiaalihintojen noususta johtuen. Investointien määrärahan ylityssennuste on -0,57 milj. euroa sekä tulojen osalta 0,25 milj. euroa.

Investoinnit	Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2022	TA muutokset 2022	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2022	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Kunnanhallitus								
Kiinteä omaisuus								
Maa-alueiden hankinta	Menot	-700 000		-700 000	-93 482	-606 518	13 %	-460 000
Kapuli/Kortteli 2315	Menot				-23 789			-390 000
Maa-alueiden myynti	Tulot	300 000		300 000	132 912	167 088	44 %	300 000
Kiinteä omaisuus yhteensä	N Netto	-400 000		-400 000	15 641	-415 641	-4 %	-550 000
Aineeton käyttöomaisuus								
Osakkeiden hankinta	Menot							
Osakkeiden myynti	Tulot				21 316	-21 316		21 316
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	N Netto							
Kunnanhallitus yhteensä	Menot	-700 000		-700 000	-117 271	-582 729	17 %	-850 000
	Tulot	300 000		300 000	154 228	145 772	51 %	300 000
	N Netto	-400 000		-400 000	36 957	-436 957	-9 %	-550 000
Investoinnit								
Sivistys- ja hyvinvointikunta								
Irtain omaisuus								
Tilojen kalustaminen								
Vaarojen ja riskien arvioinnin muk. investointitarp.	Menot	-60 000		-60 000		-60 000		-60 000
Iltapäivätoiminnan ja uuden opetussuunnitelman mukai	Menot	-15 000		-15 000		-15 000		-15 000
Ehnroosin koulun ensikertainen kalustaminen	Menot	-840 000		-840 000	-739 863	-100 137	88,1 %	-840 000
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta yhteensä	Menot	-915 000		-915 000	-739 863	-175 137	81 %	-915 000
	Tulot							
	N Netto	-915 000		-915 000	-739 863	-175 137	81 %	-915 000

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2022	TA muutokset 2022	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2022	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Tekninen- ja elinvoimalautakunta									
Talonrakennus									
Koulurakennus									
<i>Ehnroosin koulu toteutetaan leasingrahoituksella</i>	N	Menot	-18 000 000	-3 400 000	-3 400 000	-3 927 401	527 401	115,5 %	-4 150 000
Päiväkotirakennus									
Päiväkoti Amandan uudisrakennus	N	Menot	-6 880 000	-2 600 000	-2 600 000	-2 906 269	306 269	111,8 %	-3 700 000
Vesiliikuntakeskus	N	Menot	-15 500 000			-8 922			
Rakennusten korjaukset/ sisäilmakorj.									
Terveyskeskuksen sisäilmakorjaus		Menot		-50 000	-50 000		-50 000		
Kotokartanon sisäilmakorjauksia		Menot		-50 000	-50 000	-21 373	-28 627	42,7 %	-25 000
Hepolan koulun sisäilmakorjaukset		Menot		-100 000	-100 000	-93 488	-6 512	93,5 %	-100 000
Hepolan koulun lisärakennus		Menot		-50 000	-50 000		-50 000		
Myllymäen koulun sisäilmakorjaukset		Menot		-50 000	-50 000	-5 724	-44 276	11,4 %	-10 000
Rakennusten korj./ sisäilmakorj. yht	N	Menot		-300 000	-300 000	-120 585	-179 415	40 %	-135 000
Peruskorjaukset									
Hepolan koulun peruskorjaus	N	Menot	-9 000 000	-70 000	-70 000	-6 144	-63 856	8,8 %	
Hepolan koulun vesikatonkorjaus	N	Menot	-1 440 000	-1 380 000	-1 380 000	-998 445	-381 555	72,4 %	-1 180 000
Myllymäen kouluhanke	N	Menot	-5 670 000	-200 000	-200 000	-12 682	-187 318	6,3 %	
Kunnantalon lämmönjakopaketin uusinta, perussäätö		Menot		-90 000	-90 000	-76 989	-13 011	85,5 %	-90 000
Kunnantalon IV-koneen jäähdytyksen uusinta		Menot		-110 000	-110 000		-110 000		-110 000
Kunnantalo (julkisivukorjaukset)		Menot		-350 000	-350 000	-221 913	-128 087	63,4 %	-250 000
Autojen sähkölatauspaikkojen rakentaminen		Menot		-50 000	-50 000		-50 000		-50 000
Keskuskeittiön patteriverkosto ja lämmönsäätö		Menot				-536			
Kiinteistöautomaatiikan päivitys uudempaan versioon		Menot		-140 000	-140 000	-14 589	-125 411	10,4 %	-140 000
Seurojentalo		Menot		-130 000	-130 000	-15 080	-114 920	11,6 %	-60 000
Paloaseman väistötilan perustaminen		Menot			-80 000	-14 715	-65 285	18,4 %	-20 000
Anttilan PK leikki- ja piha-alueen kunnostus		Menot			-80 000	-44 472	-35 528	55,6 %	-95 000
Riihimäen koulun pihamuutokset ja kalusteet		Menot			-60 000	-10 223	-49 778	17,0 %	-60 000
Peruskorjaukset yhteensä	N	Menot		-2 520 000	-220 000	-2 740 000	-1 415 788	52 %	-2 055 000
Energiansäästötoimenpiteet									
Kiinteistöjen piha-alueiden valaistuksen uusinta led-val		Menot		-50 000	-50 000	-150 231	100 231	300,5 %	-190 000
Sääksjärven koulun lämmitystapamuutos maalämmölle		Menot		-120 000	-120 000		-120 000		
Anttilan päiväkodin lämmitystapamuutos		Menot							-60 000
Paloaseman lämmitystapamuutos		Menot							-60 000
Matkahuollon rakennuksen energiatehokkuuden parant.		Menot		-60 000	-60 000		-60 000		-60 000
Energiansäästötoimenpiteet yht.	N	Menot		-230 000	-230 000	-150 231	-79 769	65 %	-370 000
Talonrak. yhteensä (ilman leasingrah.)		Menot		-5 650 000	-220 000	-5 870 000	-4 601 795,10	78 %	-6 260 000
		Tulot							
	N	Netto		-5 650 000	-220 000	-5 870 000	-4 601 795	78 %	-6 260 000

Investoinnit		Kustannus- arvio ja muutokset	TA 2022	TA muutokset 2022	TA muutosten jälkeen	Toteuma 30.9.2022	Poikkeama	Tot %	Ennuste
Kuntatekniikka									
Alueet mm. teollisuus ja infra									
Kunnallistekniikan suunnittelutyöt	Menot		-150 000		-150 000	-200 552	50 552	133,7 %	-240 000
Lempivaara (Kapuli III)	Tulot								200 000
Lempivaara (Kapuli III)	N Menot	-1650000	-500 000		-500 000	-504 232	4 232	100,8 %	-870 000
Linnala II alue	N Menot	-500 000	-100 000		-100 000	-207 602	107 602	207,6 %	-210 000
Hyökännummen alueen kuivatus	N Menot	-400 000	-150 000		-150 000	-80 713	-69 287	53,8 %	-110 000
Pienet liikenneturvallisustoimenpiteet	Menot		-50 000		-50 000	-16 428	-33 573	32,9 %	-66 500
Roinilanpellon alue	N Menot	-750000	-500 000		-500 000	-109 692	-390 308	22 %	-471 500
Antintien hulevesiviemärointi	Menot		-200 000		-200 000	-30 866	-169 134	15 %	-200 000
Moreenikadun- ja kujan rakentaminen	Menot			-300 000	-300 000	-17 090	-282 910	6 %	-210 000
Alueet mm. teollisuus ja infra yhteensä	N Menot		-1 650 000	-300 000	-1 950 000	-1 167 173	-782 827	60 %	-2 378 000
Kevytliikenne									
Ullantien kevyen liikenteen väylä	Menot		-450 000		-450 000	-184 966	-265 034	41,1 %	-355 000
Nordenskiöldintien järjestelyt Ehnroosin koululla	Menot		-300 000		-300 000	-137 413	-162 587	45,8 %	-335 000
Rautatieaseman pyöräkatoksen rakentaminen	Menot			-200 000	-200 000	-1 400	-198 600	0,7 %	-200 000
Rautatieaseman pyöräkatoksen rakentaminen	Tulot			100 000	100 000		100 000		60 000
Kevyt liikenne yhteensä	N Menot		-750 000	-200 000	-950 000	-323 779	-626 221	34 %	-890 000
Liikenne									
Päällystystyöt	Menot		-200 000		-200 000	-38 289	-161 711	19,1 %	-205 000
Katuvalaistus	Menot		-100 000		-100 000	-74 297	-25 703	74,3 %	-100 000
Pienet täydennysrakennuskohteet	Menot		-100 000		-100 000	-41 364	-58 636	41,4 %	-82 000
Apposen alue	Menot		-50 000		-50 000		-50 000		-45 000
Viertolantie	Menot		-300 000		-300 000	-289 839	-10 161	96,6 %	-292 000
Liikenne yhteensä	N Menot		-750 000		-750 000	-443 789	-306 212	59 %	-724 000
Puistot ja leikkipaikat									
Mäntsälänjoen kunnostussuunnitelma	Menot	-1 400 000	-300 000		-300 000	-38 429	-261 571	12,8 %	-165 000
Oinaanpolun leikkipuisto	Menot		-60 000		-60 000	-20 140	-39 860	33,6 %	-115 000
Taruman leikkipuisto	Menot					-6 991	6 991		
Hirvihaaran hiihtokeskuksen silta	Tulot								90 000
Hirvihaaran hiihtokeskuksen silta	Menot		-200 000		-200 000	-17 915	-182 085	9,0 %	-308 000
Tekojään jäädytyslaitteiston uusiminen	Menot		-350 000		-350 000	-32 905	-317 095	9,4 %	-397 000
Puistot ja leikkipaikat yhteensä	N Menot		-910 000		-910 000	-116 380	-793 620	12,8 %	-985 000
Kuntatekniikka yhteensä									
	Menot		-4 060 000	-500 000	-4 560 000	-2 051 120	-2 508 880	44,98 %	-4 977 000
	Tulot			100 000	100 000		100 000		350 000
	N Netto		-4 060 000	-400 000	-4 460 000	-2 051 120	-2 408 880	46 %	-4 627 000
Teknisen irtain omaisuus									
Keittiöiden kalusto/laitehankinnat (omatuotanto;	Menot		-100 000		-100 000	-13 281	-86 719	13,3 %	-80 000
Siiuospuolen laitehankinnat (omatuotanto;	Menot		-20 000		-20 000	-5 357	-14 643	26,8 %	-15 000
Piha-alueiden ulkoleikkivälit	Menot		-50 000		-50 000	-1 308	-48 692	2,6 %	-50 000
Toimitilapalveluiden laite- ja kalustohankinnat	Menot		-50 000		-50 000	-26 972	-23 028	53,9 %	-50 000
Kuntatekniikan kone- ja laitehankinnat	Menot		-90 000		-90 000	-23 000	-67 000	25,6 %	-90 000
Irtain yhteensä	N Menot		-310 000		-310 000	-69 918	-240 082	23 %	-285 000
Tekninen lautakunta yhteensä									
	Menot		-10 020 000	-720 000	-10 740 000	-6 722 833	-4 026 089	63 %	-11 522 000
	Tulot			100 000	100 000				350 000
	N Netto		-10 020 000	-620 000	-10 640 000	-6 722 833	-4 026 089	63 %	-11 172 000
Bruttoinvestoinnit									
Rahoitusosuudet investointimenoihin	Tulot			100 000	100 000		100 000		350 000
Leasingrahoitteiset investoinnit (käyttötalous)			-3 400 000		-3 400 000	-3 927 401	527 401	116 %	-4 150 000
Käyttöomaisuuden myynnit	Tulot		300 000		300 000	154 228	145 772	51 %	300 000
KUNNAN NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	Netto		-14 735 000	-620 000	-15 355 000	-11 353 141	-4 010 781	74 %	-16 787 000
NETTOINVESTOINNIT ILMAN LEASINGRAH. HANKKEITA	Netto		-11 335 000	-620 000	-11 955 000	-7 425 740	-4 638 182	62 %	-12 637 000

Kunnan strategia ja kärkitavoitteet

Mäntsälän strategia hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13. joulukuuta pidetyssä 2021 kokouksessa.

Kuntastrategiassa määriteltiin tavoitetila, sekä päämäärät, joihin pyritään tämän valtuustokauden aikana (2021–2025). Lähtökohtana oli kuntalaisten, kunnan työntekijöiden, alueen yrittäjien ja päätöksentekijöiden kanssa yhteistyössä määritelty kunnan arvopohja, sekä visio tavoitetilasta. Visiona on kasvava ja kehittyvä Mäntsälä, jossa arki on sujuvaa ja turvallista.

Vision lähtökohtana on toiminta-ajatus, jonka mukaan kuntalaisen hyvinvointia ja yhteisön elinvoimaisuutta pyritään edistämään.

Tästä näkökulmasta määriteltiin kolme tärkeintä painopistealuetta:

1. Turvallinen, sujuva arki
2. Osallistava yhteisöllisyys
3. Vastuullinen, kehittävä vire

Palvelualueet ovat määritelleet strategian mukaisia omia talousarviotavoitteita ja ne on hyväksytty lautakunnissa.

Koko kuntaa koskevat strategiset mittarit on myös laadittu valtuustokaudelle, joita tullaan seuraamaan koko valtuustokauden ajan. Kuluvalle vuodelle 2022 ja tuleville vuosille 2023–2025 on määritelty vuosikohtaiset tavoitearvot, joita verrataan lähtötasoon v. 2021.

Mittareilla seurataan, kuinka valtuustokauden tavoitteiden saavuttamisessa edetään ja onko tekemisen suunta oikea.

(kuva. Mäntsälän kunnanvaltuustossa 13.12.2021 § 159

hyväksytyt toiminta-ajatus, arvot ja visio.)

Valtuustokauden strategiset tavoitteet ja mittarit

= tavoite ei tule toteutumaan

= epävarma toteutuminen, "ehkä"/kesken/toteutuu osittain

= tulee toteutumaan tai on jo toteutunut

Turvallinen ja sujuva arki

Turvallinen ja sujuva arki 						
Kärkitavoite	Mittari	Lähtötaso 2021 >	tavoite 2022	30.9.2022	Arvio (väri)	tavoite 2025
Lähipalvelut toteutetaan palvelulupauksen mukaisesti, kustannustehokkaasti, asukaslähtöisinä.	Asukasluku, kasvu 0,5-1,0 %/vuosi	20 839	20 993	20 980 (31.8.)		21 469
	Vapaa omakotitonttivaranto 31.12. (kpl)	17	30	9 (tulossa +32)		30
	Rakennuslupien käsittelyaika siitä, kun lupahakemus on riittävä päätöksentekoon	selvityksessä	2-5 viikkoa	tavoitteen mukainen		2-5 viikkoa
	Palvelujen kustannukset suhteessa muihin Kuuma-kuntiin, ulkoiset toimintakulut €/as	Tp 2021: 6 062 €/asukas. Keskimäärin Kuuma-kunnat 6 271 €/asukas	Kustannukset keskimääräistä alhaisemmat vrt. Kuuma-kuntiin	Mäntsälän toimintakulut 4772 €/asukas. Kuuma-kunnat keskim. €/asukas (tietoa ei vielä 27.10.2022 saatavilla)		Kustannukset keskimääräistä alhaisemmat vrt. Kuuma-kuntiin
	Kuntalaisten tyytyväisyyskysely	E mitattu	Luodaan kysely/mittari	Kyselyn esittely 21.11. kh ja liikkeelle 1/23		
Vahvistetaan kuntalaisten hyvinvointia suunnitelmallisella tekemisellä.	Syrjäytymisriskissä olevat nuoret (17-29 v): Etsivän nuorisotyön tavoittamat nuoret / ohjattu muihin palveluihin tai toimenpiteisiin	104 / 78	105 / 80	68/57		105 / 85
	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (terveyskysely joka toinen vuosi)	7,6		Mitataan v. 2023		4
	Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (terveyskysely joka toinen vuosi)	10		Mitataan v. 2023		6
	Hyte-kerroin	16,8 €/as	17,4 €/as	Arvio v. 2022 Hyte-kertoimesta saadaan syksyllä		18,4 €/as
Parannetaan arjen turvallisuutta.	Kevyen liikenteen uusia väyliä väh. €/vuosi	vaihdellut vuosittain +/- 400 000 €	400 000 €	n. 750 000 €		400 000 €
	Huumausainerikokset yhteensä vuodessa, Mäntsälä (Poliisin tulostietojärjestelmä PolStat)	54 (arvio)	50	ei saatu tietoja		40
	Liikenneturvallisuus, henkilövahingot Mäntsälässä	24	20	ei saatu tietoja		alle 20

Vastuullinen, kehittävä vire

Vastuullinen, kehittävä vire 						
Kärkitavoite	Mittari	Lähtötaso 2021 >	tavoite 2022	30.9.2022	Arvio (väri)	tavoite 2025
Kuntakonserni toimii vahvistaen työllisyyttä sekä yrittäjyyttä.	Työttömyysaste, Uudenmaan 3. parhaan joukossa	6,90 %	Uudellamaalla 3. parhaan joukossa	5,9 % (4.paras, syyskuun tilanne)		Uudellamaalla 3. parhaan joukossa
	Työpaikkojen määrä, yhteensä	6422 (2019)	6470	6134 (v.2020), ajantasaista tietoa ei ole saatavilla		6617
	Raakamaanhankinta, ha	keskiarvo v. 2016-2021: n. 17,8 ha/v	30	0, neuvottelut käynnissä		30
	Myynnissä olevat vapaat yritystontit	Pieniä (alle 1 ha): 5 kpl, suuria (yli 1 ha): 4 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja vähintään 0 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): vähintään 5 kpl, suuria (yli 1 ha): vähintään 5 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja vähintään 1 kpl.	Pieniä (alle 1 ha): 11 kpl, suuria (yli 1 ha): 4 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja 0 kpl.		Pieniä (alle 1 ha): vähintään 5 kpl, suuria (yli 1 ha): vähintään 5 kpl. Eriyisen suuria (10-20 ha) tontteja vähintään 1 kpl.
Toimitapoja kehitetään ketterästi ja tuloksellisesti tietoon pohjaten	Vuosikate/poistot %	178 %	>100 %	195 %		>100 %
	Verotulojen kasvu %	7 %	>2%	6 %		>2%
	Konsernin lainat ja vastuut €/asukas	10 934 €/asukas	10 934 €/asukas	9830 €/asukas (arvio)		ei ylitetä kriisikunta-kriteerejä
	Vuosittain arvioitavien (lean) prosessikuvausten määrä	-	2	2		5
Kunnan hankinnoissa, investoinneissa ja palvelukehityksessä noudatetaan vastuullisuutta.	Hankinnat/toteutetaan ja hyödynnetään elinkaari- ja vaikuttavuuslaskelmia / vuosi	0	2	Tarkastelujaksolla talonrakennushankkeita ei ole suunnitteluvaiheessa. Huomioidaan tulevaisuudessa.		4
	Investointihankkeissa työllistämisehtoa käyttäen luotujen työ- ja oppisopimuspaikkojen määrä/ vuosi	1	4	Tarkastelujaksolla talonrakennushankkeita ei ole kilpailutusvaiheessa. Huomioidaan tulevaisuudessa.		6
	Kuntakonserni on hiilineutraali v 2035 mennessä, vuosittaiset Co2 päästöt/asukas	Päästöt/asukas 2019 (t CO2e) : 6,1	5,2	Lasketaan vuoden välein		4,5

Osallistava yhteisöllisyys

Osallistava yhteisöllisyys 						
Kärkitavoitte	Mittari	Lähtötaso 2021 >	tavoite 2022	30.9.2022	Arvio (väri)	tavoite 2025
Päätöksenteko on avointa ja osallistavaa.	Kotisivut: aloitteiden ja palautteiden teemojen määrä	ei mitattu	20	190 palautetta		30
	Äänestysaktiivisuus kunta- ja eduskuntavaaleissa	K 50,1 EK 68,5	EK 2023 70 %	ei vaaleja (vaalit 2023)		K 60 %
Rakennetaan yhteisöllisyyttä tukemalla yhteistä tekemistä.	Kunnan myöntämä tuki järjestöille eur/v (avustukset ja laskennallisesti ilmaiset tilat)	120 000	150 000	278 717 €		150 000
	Aloitteiden (kv ja kuntalais) läpimenoaika	9 kk	6 kk	6 kk		6 kk
	Vaikuttamistoimielinten lausuntojen ja kannanottojen määrä	3	16	6		16
Vahvistetaan luottamusta osallistavalla johtamisella	Säännöllinen työtyytyväisyyskysely, asteikko 1-5	ei mitattu	3,5	ei vielä toteutettu, kevät 2023		3,7
	Sairauspoissaolot	11,13	alle 12	10,57. Ennusteen mukaan ei pysytävä tavoitteessa		alle 12

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut/ kunnanhallitus								
1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	1 759		1 759	1 553	-206	88 %	2 057	2 061
Myyntituotot	54		54	49	-5	90 %	54	26
Maksutuotot				6	6			8
Tuet ja avustukset	192		192	-2	-194	-1 %	252	157
Muut toimintatuotot	1 512		1 512	1 500	-13	99 %	1 750	1 870
Toimintakulut	-80 277	-205	-80 482	-59 654	20 829	74 %	-84 261	-73 299
Henkilöstökulut	-3 263		-3 263	-2 631	632	81 %	-3 402	-3 459
Palvelujen ostot	-76 306		-76 306	-56 362	19 944	74 %	-79 946	-68 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39		-39	-26	12	68 %	-39	-47
Avustukset	-23	-205	-228	-144	84	63 %	-228	-359
Muut toimintakulut	-647		-647	-490	157	76 %	-647	-735
Toimintakate	-78 519	-205	-78 724	-58 101	20 623	74 %	-82 204	-71 239
Vuosikate	-78 519	-205	-78 724	-58 101	20 623	74 %	-82 204	-71 239
Poistot ja arvonalentumiset								
Poistot ja arvonal.								
Tilikauden tulos	-78 519	-205	-78 724	-58 101	20 623	74 %	-82 204	-71 239
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-78 519	-205	-78 724	-58 101	20 623	74 %	-82 204	-71 239
Vyörytyserät	4 641		4 641	3 481	-1 160	75 %	4 641	3 847
Vyörytystuotot	4 717		4 717	3 538	-1 179	75 %	4 717	4 390
Vyörytyskulut	-76		-76	-57	19	75 %	-76	-544
Kustannuslaskennalliset erät	5 982		5 982	4 486	-1 495	75 %	5 982	6 061
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-67 897	-205	-68 102	-50 134	17 967	74 %	-71 582	-61 330

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Palvelualue tuottaa keskitetysti hallinto-, hankinta-, talous-, Hr – ja tietohallinnon palvelut. Ylempien luottamuselinten valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävät ja toimintatapojen kehittäminen on palvelualueen vastuulla. Kunnan asiakaspalvelu, asianhallinta- ja arkistopalvelut sekä viestintä-, markkinointi- ja kulttuuripalvelut ovat myös osa palvelukokonaisuutta. Kunnan keskitetyt valmius- ja turvallisuustoiminnot ovat yleishallinnon alla. Palvelualueen alle sisältyy myös Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen kuntaosuudet.

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Kunnan tonttien myyntivoittoja on syyskuun loppuun mennessä toteutunut n. 1,4 milj. euroa,

muita myyntivoittoja 0,05 milj. euroa (budjetoitu yhteensä 1,5 milj. euroa). Palkanlaskennan ja kirjanpidon palveluntuottajavaihdos Sarastia Oy:ltä Provincia Oy:lle on edennyt suunnitelmien mukaisesti. Provincian palveluiden käyttöönto oli 1.10.2022. Tietohallinnon infrapalvelut siirtyvät Telian vastuulle vuoden 2023 puolella; helpdesk palvelut ainoana siirtyy 1.12. lukien tänä vuonna.

Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän antaman talousarvion toteutumaennusteen mukaan koko kuntayhtymän ylitysennuste 45 milj. euroa, josta Mäntsälän osuus on 4,6 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon toteutuma on Mäntsälän osalta kuitenkin alittunut reilusti talousarvioon nähden alkuvuoden osalta, jonka vuoksi koko sotetoiminnan ylitys ennustetaan olevan 3,5 miljoonaa euroa. Sosiaali- ja terveystoimen ylitykseen liittyy vielä paljon epävarmuutta, koska kuntayhtymän tulokseen vaikuttaa myös keskeneräiset

riitatapaukset mm. palkkaharmonisaatioon liittyen sekä Apotin mahdolliseen alaskirjaukseen.

Kuluvan vuoden aikana maailman tapahtumien myötä inflaatio on ollut merkittävää ja erityisen kova nousu on ollut ja tulee olemaan energianhinnoissa. Kustannusten kohoamisen vaikutuksista palvelualueet raportoivat erikseen. Pääsääntöisesti kunta on omissa ostosopimuksissaan suojannut tai huomionnut hinnannousut hyvin. Palveluntuottajilta yhteydenottoja on tullut vielä mallillisesti. Myöskään koronapandemia ei ole ohi, joten reagointiin tilanteen huonontuessa on oltava valmius.

Muutoinkin toimintaympäristön muutoksiin liittyen kunnan varautumiseen ja riskienhallintaan on tehty toimenpiteitä. Riskienarviointia koko kunnan tasolla on päivitetty ja kunnan jatkuvuudenhallinnan sekä yleisen valmiussuunnitelman uudistaminen on kommentoilla. Kaiken kaikkiaan tilannekuvan ajantasaisuutta pyritään parantamaan. Riskeihin sisältyy tytäryhtiöistä Nivos Oy:n tilanne ja erityisesti syntyneet riskit fossiilienergian hankintapään muutoksista. Yhtiön taholta asioista on tiedotettu ja tiedotetaan omistajaa säännöllisesti. Mäntsälän jäähallin käyttöasteen vahvistaminen ja markkinoinnin vahvistaminen yhteistyössä on ollut työn alla.

Lokakuun valtuustossa päätetään hallintosäännön muutoksista. Mikäli esitys hyväksytään hallintopalvelujen palvelualueelle siirtyvät maaseutupalvelut ja työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut 1.11. lukien. Näiden osalta toimielimenä on jatkossa kunnanhallitus. TE 2024/25 uudistuksen valmistelu erityisesti tulee siten hallinnon sisälle.

Kunnan viestintää ja erityisesti markkinointia on kuluvan vuoden aikana kehitetty ja vahvistettu merkittävästi. Pohjan kuntoon saattaminen, alkaen kotisivujen uudistuksesta, kohdentuu tälle vuodelle. Kunnan strategian mukainen kuntalaiskysely tullaan toteuttamaan, joka osaltaan antaa arviota siitä missä ollaan onnistuttu ja missä ei.

Palvelualueen henkilöstössä ei ole olennaisia muutoksia. Talousyksikköä on määräaikaista

vahvistettu muutosprojektin ajaksi ja tietohallinnossa vakinaistettu yksi määräaikainen tehtävä. Palvelualue käyttää myös tarpeen mukaisesti työllistettyjä erilaisiin tehtäviin ja hankkeisiin.

Yleishallinto

Tulosalueelle kirjautuu luottamushenkilöhallinnon, kunnanjohtajan, yleishallinnon ja keskitetyn asianhallinnan kustannukset. Lisäksi tulosalueelle kirjautuu valmiussuunnittelu sekä omaisuuden myyntivoitot. Kunnan tonttien myyntivoitot ovat toteutuneet tänä vuonna talousarvion mukaisesti etupainotteisesti, myyntivoittoa arvioidaan kertyvän n. 1,7 milj. euroa, joka on n. 0,2 milj. euroa talousarviota parempi.

Vuoden 2022 aikana otetaan käyttöön uusi versio asianhallintajärjestelmästä, Dynasty 10. Dynasty 10 käyttöönotto on lisännyt vuoden 2022 kustannuksia, joihin ei ole talousarviossa varauduttu.

Yleishallinnon alle on kirjattu Mäntsälän Jäähalli Oy:lle annettu koronasta aiheutuva toiminta-avustus 100 000 euroa.

Kertyneiden myyntien osalta talousarvion toimintakate on talousarviossa ennustettua parempi.

Tukipalvelut

Tukipalvelujen alla ovat kunnan talous- ja henkilöstöpalvelut, markkinointi-, viestintä- ja kulttuuripalvelut sekä tietohallintopalvelut. Vuonna 2022 on toteutettu talous- ja henkilöstöpalvelujen osuupalveluissa palveluntuottajavaihdos, kun kunnan palkanlaskennan ja kirjanpidon palveluntuottajaa vaihdettiin Sarastia Oy:stä Provincia Oy:hyn. Muutoksen seurauksena kunnassa vaihtui palveluntuottajan lisäksi myös käytettävät järjestelmät. Tietohallinnon puolella toteutetaan palveluntuottajavaihdos Kuuma-ICT:ltä Telia Oy:lle. Inf-rapalvelut siirtyvät Telian vastuulle vuoden 2023 puolella; helpdesk palvelut ainoana siirtyy 1.12. lukien tänä vuonna. Tietohallinnon kokonaismenot em. siirrokselta johtuen, ovat vielä arvioinnin alla. Merkittävimmät toiminnalliset muutokset tehdään 2023 puolella.

Palveluntuottajavaihdosten johdosta vuoden 2022 kustannukset ovat vuonna hetkellisesti

vuonna 2022 merkittävästi suuremmat. Provin-
cia-projektin kustannukset arvioidaan ylittyvän
noin 100 000 eurolla, jonka johdosta haetaan lisä-
määrärahaa vuodelle 2022. Kustannuslylykseen
vaikuttaa alkuperäiseen tarjoukseen sisältymättö-
mien töiden osuus, osin päällekkäiset kustannuk-
set Sarastia Oy:n kanssa (ohjelmien lisenssikus-
tannukset) sekä muutoksen johdosta tarvittavat
lisähenkilöstöresurssit ja niistä aiheutuva lasku-
tus.

Sosiaali- ja terveystalvet (KEUSOTE)

Sosiaali- ja terveystalvet tulosalueelle kirja-
taan Keusoten talvetujen käytöstä aiheutuneet
sosiaali- ja terveystalvetujen kustannukset sekä
eläkemenoperusteiset maksut, joita kunnalle on
aiheutunut aikaisemmin kunnalla sosiaali- ja ter-
veystalvetujen alla töissä olleiden henkilöiden
osalta. Toimintakulut ovat toteutuneet Keusoten
talvetarviossa sovitun laskutuksen mukaisesti
kuukausittain. Vuoden 2023 alusta sosiaali- ja ter-
veystalvet siirtyvät hyvinvointitalvetalueen
hoidettavaksi. Kuntayhtymään siirtyvät varat ja
velat. Mikäli kuntayhtymä tekee tilikaudelta ali-
jäämää, se laskutetaan edelleen kunnilta.

Keski-Uudenmaan sotekuntayhtymän oman toi-
minnan elokuun lopun tilanteen mukainen yli-
tysennuste on yhteensä n. 45 milj. euroa, josta
laskennallinen Mäntsälän kunnan osuus on 4,6
milj. euroa perustuen toteutuneeseen talvetui-
den käyttöön. Ylitysennusteessa ei ole huomioitu
vielä uusia päätöksiä koronatuista (arvio 0,24
milj. euroa), sekä mahdollisen palkkaratkaisun
(600 euron kertaerä) kirjausta vuodelle 2022 (ar-
vio 0,114 milj. euroa).

HUS on antanut oman ennusteensa heinäkuun lo-
pun tilanteen mukaan. Mäntsälän toteutunut tal-
vetujen käyttö on ollut alkuvuoden osalta merkit-
tävästi talvetarviota pienempää, jonka vuoksi eri-
koissairaanhoidon ennustetaan alitusta 1,2 milj.
euroa. Tämä siitä huolimatta, että Hus on arvioi-
nut tekevänsä tältä vuodelta ison alijäämän, joka
tulee jäsenkuntien katettavaksi vuoden 2022 ai-
kana. Mäntsälän kunnan osuus alijäämästä on n.
1,7 milj. euroa.

Keusoten vuoden 2022 tilanteeseen liittyen on
merkittäviä riskejä mahdollisen palkkaharmoni-
saation ns. piikkipalkkojen toteuttamiseen takau-
tuvasti vuodesta 2021 alkaen ja potilastietojärjes-
telmä Apotin Keusoten taseessa olevien kustan-
nusten alaskirjaamisen osalta. Näiden riskien rea-
lisoituminen toisi kunnalle vielä 4,5 miljoonan eu-
ron lisälaskun, mikäli kustannuksia ei voida siirtää
hyvinvointialueelle.

Sosiaali- ja terveystalvetuiden kustannuksiin sisäl-
tyy olennaista epävarmuutta. Tässä vaiheessa esi-
tetään määrärahamuutoksena 3,5 milj. euron li-
säystä sosiaali- ja terveystalvetuihin. Tätä ennus-
tetta tarvittaessa tarkistetaan vielä tämän vuo-
den aikana, kun Keusote tekee talvetarviomu-
tosesityksen omissa toimitelmissään.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Vantaan kaupunki laskuttaa Mäntsälän kuntaa
yhteisen pelastustoimen kustannuksista. Talvet-
arvio on toteutunut suunnitellusti kuukausilasku-
tukseen perustuen. Syyskuun laskua ei ole vielä
kirjaantunut kirjanpitoon syyskuulle, jonka joh-
dosta kustannusten toteutuma on takapainottei-
nen.

Vuoden 2023 alusta palo- ja pelastustoiminta siir-
tyy hyvinvointitalvetalueen hoidettavaksi. Tili-
kaudella on suunniteltu siirtoa ja Keski-Uuden-
maan pelastuslaitoksen taseessa olevat omai-
suuserät siirtyvät hyvinvointialueelle. Tilikauden
kertynyt ja aikaisempien tilikausien ylijäämä pa-
lautetaan kunnille siltä osin kuin jaettava jää.
Keski-Uudenmaan pelastuslaitoslaitoksen anta-
man arvion mukaan, vuodelle 2022 kertyisi ylijää-
mää n. 7 milj. euroa, josta Mäntsälän osuus olisi
n. 0,5 milj. euroa. Lopullinen tieto palautetta-
vasta ylijäämästä selviää vuoden 2023 alkupu-
olella, kun pelastuslaitoksen tilinpäätös valmistuu.
Tältä osin ennustetta ei ole vielä muutettu.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus

Tuusulan kunta laskuttaa yhteisen eläinsuojelun,
terveystalvetvalvonnan ympäristönsuojelun ja -talvet-
valvonnan kustannuksista. Vuodelle 2022 on

kirjaantunut aikaisemmalta vuodelta olevaa maksusuuden palautusta n. 32 000 euroa, joka on pienentänyt vuoden 2022 kustannuksia. Talousarvion arvioidaan tältä osin toteutuvan ennustettua pienempänä.

Tarkastuslautakunta

Ei merkittäviä poikkeamia.

Osavuositarkastuksen 3/2022 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Käyttötalouteen lisätään sosiaali- ja terveystalouteen arvioitu määrärahaylitys 3,5 milj. euroa.

Käyttötalouteen lisätään tukipalveluihin Provinshankkeesta aiheutuen arvioitu määrärahaylitys 0,1 milj. euroa jakaantuen puoliksi talous- ja henkilöstöpalveluihin.

Toimintakateen vähennys yhteensä 3,6 milj. euroa (toimintakate heikkenee).

Yleishallinto								
1000 €	TA 2022	MUU- TOS	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	1 493		1 493	1 534	41	103 %	1 741	1 879
Toimintakulut	-1 182	-205	-1 387	-1 164	222	84 %	-1 387	-1 851
Toimintakate	311	-205	106	370	264	348 %	354	28
Tukipalvelut								
1000 €	TA 2022	MUU- TOS	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	237		237	17	-220	7 %	287	180
Toimintakulut	-5 123		-5 123	-3 769	1 354	74 %	-5 404	-4 390
Toimintakate	-4 887		-4 887	-3 752	1 134	77 %	-5 118	-4 210
Sosiaali- ja terveystalouteen (KEUSOTE)								
1000 €	TA 2022	MUU- TOS	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot								2
Toimintakulut	-71 494		-71 494	-53 120	18 374	74 %	-74 994	-64 696
Toimintakate	-71 494		-71 494	-53 120	18 374	74 %	-74 994	-64 694
Keski-Uudenmaan pelastuslaitos								
1000 €	TA 2022	MUU- TOS	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-1 916		-1 916	-1 252	664	65 %	-1 916	-1 890
Toimintakate	-1 916		-1 916	-1 252	664	65 %	-1 916	-1 890
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus								
1000 €	TA 2022	MUU- TOS	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	29		29	2	-27		29	
Toimintakulut	-560		-560	-348	211	62 %	-560	-472
Toimintakate	-531		-531	-347	184	65 %	-531	-472
Tarkastuslautakunta								
1000 €	TA 2022	MUU- TOS	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-30		-30	-20	10	66 %	-30	-30
Toimintakate	-30		-30	-20	10	66 %	-30	-30

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut								
1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	3 673	555	4 229	3 050	-1 179	72 %	4 746	4 081
Myyntituotot	1 489		1 489	918	-571	62 %	1489	1 659
Maksutuotot	1 557		1 557	929	-628	60 %	1502	1 478
Tuet ja avustukset	553	555	1 108	1 117	8	101 %	1680	922
Muut toimintatuotot	74		74	85	11	115 %	74	22
Toimintakulut	-53 564	-555	-54 119	-39 470	14 649	73 %	-53 507	-50 667
Henkilöstökulut	-26 634	-82	-26 717	-19 747	6 970	74 %	-26260	-25 593
Palvelujen ostot	-10 234	7	-10 227	-6 910	3 316	68 %	-10221	-9 162
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 023	-5	-1 028	-1 005	22	98 %	-1128	-861
Avustukset	-3 053	-476	-3 529	-2 301	1 228	65 %	-3279	-2 195
Muut toimintakulut	-12 620		-12 620	-9 507	3 112	75 %	-12620	-12 857
Toimintakate	-49 890		-49 890	-36 421	13 470	73 %	-48 761	-46 586
Vuosikate	-49 890		-49 890	-36 421	13 470	73 %	-48 761	-46 586
Poistot ja arvonalentumiset	-897		-897	-450	446	50 %	-897	-646
Poistot ja arvonal.	-897		-897	-450	446	50 %	-897	-646
Tilikauden tulos	-50 787		-50 787	-36 871	13 916	73 %	-49 658	-47 232
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-50 787		-50 787	-36 871	13 916	73 %	-49 658	-47 232
Vyörytyserät	-2 752		-2 752	-2 064	688	75 %	-2752	-2571
Vyörytykskulut	-2 752		-2 752	-2 064	688	75 %	-2 752	-2 571
Yli/alij. vyörytyserien jälkeen	-53 539		-53 539	-38 935	14 604	73 %	-52 410	-49 803

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella toimii kaksi lautakuntaa. Sivistyslautakunta ohjaa palvelutuotannossa varhaiskasvatus-, opetus- ja elinikäisen oppimisen palveluita.

Hyvinvointilautakunta ohjaa palvelutuotannossa nuoriso-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueella edistetään tasa-arvoisesti kuntalaisten varhaiskasvatusta, opetusta, sivistystä, osaamista, vapaa-aikaa ja hyvinvointia. Palvelut on tuotettu asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti laadukkaita palveluja turvallisessa toimintaympäristössä.

Sivistyksen ja hallinnon yhteiset

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen talousarvion toteutumana osalta voidaan todeta, että loppuvuoden ennusteessa palvelualueen talousarvion toteuma tulee alittamaan vuodelle 2022 annetun

muutetun talousarvion. Tulosalueet arvioivat, että vuoden 2022 toiminnalle asetetut tavoitteet tullaan saavuttamaan vuoden 2022 loppuun mennessä.

Sivistyslautakunta päätti keväällä 2022 opetuspalveluiden tulosalueella Ehnroosin ja Myllymäen koulujen sekä Hepolan ja Kirkonkylän koulujen johtamisjärjestelmistä. Lautakunta päätti, että Ehnroosin koululle ja Myllymäen koululle tuli yhteinen virkarehtori ja virka-apulaisrehtori. Lautakunta päätti myös, että Hepolan koululle ja Kirkonkylän koululle tuli yhteinen virkarehtori ja virka-apulaisrehtori. Lautakunta valitsi uudet viranhaltijat huhtikuussa. Ehnroosin koulun rakennusurakka valmistui myös kesäkuussa 2022 ja uusi koulurakennus otettiin käyttöön elokuussa.

Varhaiskasvatuspalveluissa panostettiin henkilöstön rekrytointiin, joka tuotti tuloksia. Samalla pyrittiin luopumaan määräaikaisista työsuhteista ja kiinnittämään työntekijöitä vakinaisiin työsuhteisiin, jossa myös onnistuttiin.

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin palveluissa käynnistyi kaksi uutta hanketta, joihin saatiin avustusta Aluehallintovirastolta. Kirjaston Unelmoidaan uudesta – hanke on osallisuushanke, jossa kuntalaiset pääsevät mukaan uuden kirjastotilan tarpeiden määrittelyyn. Hankkeen ohjausryhmän on kokoontunut kaksi kertaa, ja hanke-ryhmä on tehnyt yhdessä hankkeen ulkopuolisen yhteistyökumppanin kanssa osallisuustyöskentelymallin ja aikataulun.

Mäntsälä liikkuu 2025 - hanke on myös käynnistynyt ja hankkeen on tarkoitus olla monivuotinen ja koskettaa laajasti kuntalaisia tulevien vuosien aikana. Hanke keskittyy aluksi varhaiskasvatukseen lapsiin, lasten huoltajiin ja varhaiskasvatuksen henkilökuntaan tavoitteenaan pienten lasten liikumisen lisääminen.

Vapaa-aika- ja nuorisopalveluissa oli henkilöstön vaihtuvuutta ja myös organisaation muutosta. Nuorisopalveluista siirrettiin ohjaamatoiminta Mäntsälän työllisyyskeskukseen. Muutoksella ennakoidaan työllisyysuudistumista ja kehitetään palveluita kokonaisvaltaisesti. Nuorisopalveluissa vapautunut tehtävä suunnattiin perusnuorisotyöhön.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen talousarvion merkittävimmät alitukset kohdistuvat opetus- ja varhaiskasvatuspalveluihin. Opetuspalvelujen saamat tuloja on arvioitu kertyvän 0,4 miljoonaa euroa enemmän hanketulojen ennakoitua suuremman kasvun myötä. Varhaiskasvatuksessa toimintakulut alittuvat 0,5 miljoonaa euroa ja toimintakate 0,6 miljoonaa euroa. Alitukset kohdistuvat henkilöstömenoihin ja kotihoidon tukeen. Kaikkiaan palvelualueen talousarvion alitus kolmannen osavuositarkastuksen ennusteessa on noin miljoonaa euroa. Investoinneista ovat toteutuneet suurimmaksi osaksi Ehnroosin koulun ensikertainen kalustaminen ja muiden investointien ennustetaan toteutuvan vuoden 2022 loppuun mennessä.

Opetuspalvelut

Kuluvan lukuvuoden yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuria ohjaavaksi painopistealueeksi valittiin vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely. Kaikilla kouluilla toteutetaan yrittäjyyskasvatusta edistävä Yritysriihi-monialainen oppimiskonaisuus, jonka toteuttamisen ohjeistus käynnistettiin. Yritysriihi toteutetaan joka kolmas vuosi.

Koulujen opettajilla on mahdollisuus ilmoittautua kuntakohtaiseen kehittämistyöhön tiimityön kautta. Kehittämistiimien teemoja ovat kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ennaltaehkäisy ja siihen puuttuminen, tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön kehittäminen, nivelvaiheyhteistyö, oppimisen tuki, Hepolan koulussa sijaitsevien pedagogisten tukiluokkien (petu) yhteistyö sekä tunne- ja vuorovaikutustaidot opetuksessa.

Lukuvuoden valmistelutyötä aikaistettiin kouluilla, jotta palkanmaksu saadaan elokuusta lukien toteutettua todellisten henkilöstömenojen mukaisina. Toimenpiteellä tavoitellaan talouden suunnittelun varhentamista ja tarkentamista. Tämän ohella Provincian käyttöönoton valmistelu työllisti erityisesti koulusihteereitä ja esihenkilöitä. Lukujärjestysten laatimista aikaistettiin koululajitusten järjestämistä koskevan asiakaspalvelun laadun parantamiseksi. Tavoitteet saavutettiin varsin hyvin.

Oppilaitosturvallisuutta kehitettiin laatimalla suunnitelma, jossa edistetään esihenkilöiden, henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien turvallisuutta koskevien suunnitelmien käytettävyyttä. Suunnitelma sisältää lisäksi tavoitteen, jossa oppilaille ja henkilökunnalle mahdollistetaan nykyistä parempi tuki ja ohjeistus sosiaalisessa mediassa tapahtuvaan kiusaamiseen ja häirintään. Koululäsnäoloa vahvistava poissaolon seurantamalli otettiin käyttöön lukuvuoden alusta lukien. Wilman kehittämistyötä toteutettiin sähköisen allekirjoittamisen mahdollisuuksia lisäämällä, tunti-merkintöjä yhdenmukaistamalla ja Koski-tilastointia kehittämällä.

Hyvinvointialueelle siirtymisen valmistelua jatkui. Keskeisiä sisältöjä olivat laitteisto-, ohjelmisto-, järjestelmäsiirtoja, henkilöstömitoitusta ja eri yhteistyömuotoja koskeva valmistelutyö.

Ehnroosin koululla käynnistyi kaksi valmistavan opetuksen ryhmää. Opetussuunnitelmien käytävyyttä edistävä ePeruste-työ käynnistettiin. Kouluilla käynnistettiin KiVa-kouluohjelman mukaisen kyselyn tulosten analysointi ja toimenpidesuunnittelu.

Opetuspalveluiden henkilöstömenot arvioidaan alittuvan 0,14 milj. euroa talousarvioon nähden. Alitus kohdentuu Kelan sairausvakuutuskorvauksista, jotka toteutuvat arviolta suurempana talousarvioon nähden. Oppilasmäärän vähenemiseen perustuva tuntikehyksen säästö tulee kompensoitumaan valmistavan opetuksen ryhmien perustamisesta aiheutuvien henkilöstömenojen kasvulla. Opetuspalveluiden hankkeiden tuloissa ennustetaan lisäystä 0,4 milj. euroa ja opetuksen oppimateriaalimenoissa 0,1 milj. euron ylitystä. Toimintakatteen osalta ennustetaan kokonaisuudessaan 0,45 milj. euron alittumista.

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuksen toimintatuottoja näyttää kertyvän 0,1 milj. ennustetta enemmän hankerahoituksesta johtuen. Toimintakulut alittuvat noin 0,5 milj. Toimintakate alittuu yhteensä noin 0,6 milj. Kotihoidon tuelle olevien lasten määrä oli elokuussa 273, kun vuonna 2021 lapsia oli kotihoidon tuella 285. Kotihoidon tuen käyttö on vähentynyt vuosittain ja vastaavasti pienten lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on lisääntynyt.

Koronan vaikutukset näkyivät edelleen alku syksystä 2022, jolloin henkilöstö ja heidän perheen jäsenensä sairastivat koronaa enemmän kuin edellisellä vuotena. Tämän lisäksi toimintaa hankaloittivat työtaistelutoimet ylityö- ja vuoronvaihtokieltoineen. Sijaisten saatavuus on ollut heikkoa ja paikoin mahdotonta, joten päiväkotien toiminta-aikoja on jouduttu turvallisuussyistä supistamaan.

Toiminnan kehittämistä on tehty kaikille yhteinen varhaiskasvatuksen –hankkeen avulla. Hanke sisältää paljon koulutuksia henkilöstölle. Koulutukset tukevat myös 1.8.2022 voimaan astuneita varhaiskasvatuslain muutoksia tuen tasojen toteuttamiseksi oikea-aikaisesti lasten tarpeiden mukaisesti. Uusi Mäntsälän kunnan varhaiskasvatussuunnitelma 2022 ja Mäntsälän kunnan

esiopetuksen suunnitelma 2022 on otettu käyttöön ja niiden toteuttaminen yksiköissä on alkanut.

Elinikäinen oppiminen ja hyvinvointipalvelut

Vapaa-aika- ja hyvinvointipalvelujen budjetti näyttää toteutuvan lähes suunnitellusti, joskin henkilöstömenojen osalta alittumista on noin 30 000 euroa. Palkkojen alittumiseen vaikutti se, että alkuvuodesta hyvinvointi- ja yhteisökoordinaattorin paikka oli täyttämättä (täytettiin 1.3.22 alkaen), samoin liikunnanohjaajan sijaisuus saatiin täytettyä vasta 1.6.22. Palkkojen korotukset 1.6.22 alkaen huomioiden, alitus tulleen olemaan jonkin verran vähemmän. Toisaalta palkkakustannuksia säästyy taas, kun nuorisohjaajan toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen valittu työntekijä aloittaa myöhemmin syksyllä. Tulokertymä alittuu jonkin verran samoin palvelujen ostot.

Nuorisopalveluissa paneudutaan koulunuorisotyön kehittämiseen yhdessä opetuspalveluiden kanssa: selkeät tavoitteet, toimenpiteet ja resurssit. Sekä nuorisotyön säännöllistä jalkautumista on suunniteltu kylille. Ensi kesän 2024 toiminnan suunnittelu on aloitettu nuorisoliikuntapalvelujen kesätoimintakalenterin valmistelulla yhteistyössä 3. sektorin kanssa. Ohjaamo palvelut siirtyivät 3.10.2022 alkaen työllisyyspalveluiden alaisuuteen. Siirto ei vaikuta talouteen.

Korona vaikutti kansalaisopiston toimintaan vielä kevätlukukaudella, ja tästä johtuen kurssimaksutuotot eivät ole toteutuneet suunnitellusti. Opiskelijamäärissä ei ole vielä saavutettu ”normaalin toiminnan” lukuja, sillä viranomaisten määräykset tila- ja opiskelijamäärästä olivat vielä voimassa keväällä. Uusi opistos sihteeri aloitti työnsä elokuun alussa. Seuraavan työkauden suunnittelussa lisättiin hieman kurssien määrää. Syyskauden netto-opiskelijamäärät kasvoivat muutamalla sadalla, mutta vielä on kirittävää normaaliin toimintavuoteen verrattuna.

Liikuntapalvelujen painopisteet loppuvuodelle ovat vähän liikkuvien kuntalaisten tavoittaminen ja matalankynnyksen elintapa- ja liikuntaneuvonnan lisääminen. Uusien liikuntamahdollisuuksien (esim. fatbike, retkiluistelu) tutuksi tekeminen.

Liikuntapalvelut tekevät kuntalaiskyselyn loka-kuussa.

Mäntsälä liikkuu 2025 hanke aloitettiin touku-kuun lopulla. Hankkeen ensimmäisen vuoden painopiste on varhaiskasvatuksen ja esikouluikäisten lasten liikkumisen lisääminen. Hankkeelle haettiin lisää aikaa huhtikuun loppuun 2023 asti. Hankkeelle tullaan myös hakemaan jatkoa myöhemmin syksyllä avautuvassa haussa, toisen vuoden painopiste hankkeessa on koululaisten ja nuorison liikkumisen lisääminen. Starttivalmennus jatkaa viime vuonna hyvin alkanutta toimintaansa. Edellisen vuoden aikana starttivalmennuksessa olleet nuoret ovat sijoittuneet hyvin koulu- ja työelämään. Etsivän nuorisotyöhanke on vakiinnuttanut asemansa ja jatkaa.

Hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen palvelujen painopisteet loppuvuodelle ovat järjestöjen avustuskäytäntöjen päivittämisen aloittaminen. Tavoitteena oli järjestää kaksi yleisötilaisuutta, joiden aiheet ovat: Luustoterveys kuuluu kaikille ja Uniapnea. Yleisötilaisuuksista ainakin toinen joudutaan siirtämään keväälle 2023.

Kirjaston omatoiminen asiointiaikaa on lisätty toukokuun alusta 22 tunnilla. Kirjaston maksutuotot eivät ole toteutumassa ennakoidusti, mikä johtuu mm. lainaus- ja kävijämäärien alhaisuudesta. Lainaus on samalla tasolla kuin v. 2021, eli lähes 20 % alhaisempi kuin ennen koronaa v. 2019.

Kirjaston Unelmoidaan Uudesta hankkeen ohjausryhmä on kokoontunut kevään sekä syksyn aikana ja hankekumppani on valittu. Unelmoidaan Uudesta - hanke etenee suunnitelman mukaan.

Talousarviomuutokset

Osavuosisikatsauksen 3/2022 yhteydessä valtuustolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrärahamuutokset:

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut esittävät kunnanvaltuustolle vuoden 2022 talousarvioon muutosesityksen.

Opetuspalveluiden hankkeiden tulojen lisäys tukiin ja avustuksiin yhteensä 0,42 milj. euroa ja sairausvakuutuskorvauksiin 0,14 milj. euroa.

Varhaiskasvatuspalveluiden osalta menojen vähennys henkilöstömenoissa 0,2 milj. euroa sekä lasten kotihoidon tuen ja yksityisen kotihoidon tuen vähennys yhteensä 0,2 milj. euroa.

Sivistys ja hyvinvointipalvelujen toimintakatteen vähennys yhteensä 0,96 milj. euroa

Sivityksen ja
hyvinvoinnin
yhteiset

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot								
Toimintakulut	-583		-583	-364	220	62,4 %	-583	-562
Toimintakate	-583		-583	-364	220	62,4 %	-583	-562

Opetuspalvelut

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	2 033	555	2 588	2 142	-446	82,8 %	3 012	2 592
Toimintakulut	-33 478	-555	-34 033	-25 507	8 526	74,9 %	-34 003	-33 595
Toimintakate	-31 445		-31 445	-23 365	8 080	74,3 %	-30 991	-31 003

Varhaiskasvatuspalvelut

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	1 234		1 234	722	-512	58,5 %	1 334	1 289
Toimintakulut	-16 175		-16 175	-11 291	4 883	69,8 %	-15 679	-14 819
Toimintakate	-14 941		-14 941	-10 569	4 372	70,7 %	-14 345	-13 529

Elinikäisen oppimisen ja hyvinvoinnin yhteiset

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	407		407	186	-221	45,7 %	400	200
Toimintakulut	-3 328		-3 328	-2 308	1 020	69,4 %	-3 242	-1 691
Toimintakate	-2 921		-2 921	-2 122	799	72,7 %	-2 842	-1 491

Tekninen ja elinvoimapalvelut

Tekninen ja elinvoimapalvelut								
1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	24 445		24 445	18 283	-6 162	75 %	25 235	23 464
Myyntituotot	5 143		5 143	3 737	-1 406	73 %	5 398	4 623
Maksutuotot	853		853	532	-321	62 %	883	180
Tuet ja avustukset	171		171	-7	-178	-4 %	397	
Muut toimintatuotot	18 278		18 278	14 021	-4 257	77 %	18 558	18 662
Valmistus omaan käyttöön	0		0	5	5	0 %	0	17
Toimintakulut	-20 464		-20 244	-15 092	5 152	75 %	-21 076	-15 850
Henkilöstökulut	-7 115		-7 115	-5 445	1 670	77 %	-7 178	-4 464
Palvelujen ostot	-5 500	220	-5 280	-4 328	952	82 %	-5 713	-5 246
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 912		-3 912	-2 736	1 176	70 %	-4 363	-3 848
Avustukset	-1 213		-1 213	-606	607	50 %	-1 073	-132
Muut toimintakulut	-2 724		-2 724	-1 977	747	73 %	-2 749	-2 160
Toimintakate	3 981		4 201	3 195	-1 006	76 %	4 160	7 632
Vuosikate	3 981		4 201	3 195	-1 006	76 %	4 160	7 632
Poistot ja arvonalentumiset	-7 747		-7 747	-5 313	2 434	69 %	-7 747	-7 984
Poistot ja arvonal.	-7 747		-7 747	-5 313	2 434	69 %	-7 747	-7 984
Tilikauden tulos	-3 766		-3 546	-2 118	1 428	60 %	-3 588	-352
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-3 766		-3 546	-2 118	1 428	60 %	-3 588	-352
Vyörytyserät	-1 880		-1 880	-1 410	470	75 %	-1 880	-1 079
Vyörytystuotot								2 426
Vyörytyskulut	-1 880		-1 880	-1 410	470	75 %	-1 880	-3 505
Kustannuslaskennalliset erät	-5 982		-5 982	-4 486	1 496	75 %	-5 982	-6 045
Yli/alij. vyörytyser. jälkeen	-11 628		-11 408	-8 014	3 394	70 %	-11 450	-7 476

Palvelualueen palvelusuunnitelma

Tekninen ja Elinvoimapalvelut palvelualueen toiminta-ajatuksena on tuottaa toimivat ja tarkoituksen mukaiset yhdyskunta-, tekniset, kuntakehitys- ja maaseutupalvelut, sekä työllisyys- ja kotouttamispalvelut kuntalaisille huomioiden talous, turvallisuus ja ympäristö.

Vahvistamme asiakaslähtöisyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia edistämällä ja tukemalla asukkaiden osallistumista. 1.8.2021 aloittaneella uudella organisaatiolla pyritään lisäämään kunnan sisäistä synergiaa ja parantamaan asiakaspalvelua

Toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat

Tekninen ja elinvoimapalvelujen yhteiset

Teknisen ja elinvoimapalveluiden yhteisten toteuma vastaa pääosin ajankohdan suunnitelmaa. Merkittävin poikkeama on yksityistieavustukset, jotka maksetaan vasta myöhemmin syksyllä.

Työllistäminen ja kotouttaminen

Työllistäminen; työmarkkinatuen kuntaosuuden kulujen lisäys on johtunut COVID-19- pandemian vaikutuksesta työttömyyden pitkittymiseen erityisesti pitkäaikaistyöttömien osalta. Kunta on tukenut vahvasti työllistymistä yrityksiin ja kolmannelle sektorille. Kunta on isoimpana toimijana kantanut vastuuta työllistämällä eri palvelualueille mm. osatyökykyisiä ja rakentanut palkkatuetuuta oppisopimustyösuhteita pitkittyneen työttömyyden katkaisemiseksi, mikä on osaltaan aiheuttanut työllisyysmäärärahojen kasvua.

Kotouttaminen; Ukrainan kriisin vuoksi kunta on vastaanottanut tilapäistä suojelua hakeneita turvapaikanhakijoita ja järjestänyt tarvittavat palvelut ja asunnot Migrin ohjeistusten mukaisesti, sekä tukenut työllistymistä. Valtio korvaa kunnalle takautuvasti mm. asuntojen vuokrauksesta ja palveluiden järjestämisestä

aiheutuneet kulut. Kunta on myös vastaanottanut vuoden 2022 kiintiöpakolaiset elokuussa sopimuksen mukaisesti.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden osalta ei olennaisia muutoksia talousarvion toteutumisessa tässä vaiheessa ja loppuvuoden osalta odotetaan toimintakulujen pysyvän talousarvion puitteissa.

Toimitilapalvelut

Toimintatuotot ovat ylittyneet ja toteuma oli 77,10 %. Ennusteeseen on huomioitu 0,22 milj. euron lisäys Kotokartanon tilojen vuokrauksesta Sipoon kunnalle 1.5.2022 alkaen. Syyskuun osalta toimintakulut ovat 74,4 %. Toimintakuluissa ennustetaan ylitystä yhteensä 0,41 milj. euroa. Henkilöstömenot ennustetaan alittuvan 0,12 milj. euroa, kun taas muissa toimintamenoissa ennustetaan ylitystä yhteensä 0,53 milj. euroa lumisesta talvesta ja lämmityskustannusten noususta johtuen. Ennusteessa toimintakate ennustetaan pienenevän 0,19 milj. euroa.

Ateria- ja siivouspalvelut

Osavuositarkastus osoittaa toimintatuottojen ja toimintakulujen olevan keskenään tasapainossa. Syyskuun ulkoisten ateriapalvelujen toimintatuotoista puuttuu 0,06 milj. euroa. Toimintatuottojen ennustetaan jäävän kokonaisuudessaan jonkin verran alle talousarvion, toteuman ollessa nyt 70 %. Raaka-aineiden, muiden tarvikkeiden sekä palvelujen kustannukset ovat kasvaneet tasaisesti koko alkuvuoden ajan. Korotuspaineet ja tuotteiden saatavuuteen liittyvät haasteet kasvavat vuoden loppua kohden. Henkilöstöresurssiin ja etenkin sijaisten saatavuuteen liittyvät haasteet jatkuvat myös loppuvuoden aikana. Arvion mukaan toimintakulut tulevat pysymään talousarvion puitteissa.

Kuntatekniikka

Kuntatekniikan alkuvuoden henkilöstövaihdok-
sista huolimatta toiminta on hoitunut pääosin
suunnitellusti. Luminen ja normaalia pidempi talvi
on nostanut useiden osa-alueiden kuten katujen,
korjaustoiminnan ja liikuntapaikkojen palkka-,
materiaalien määrien ja polttoaineen lisäänty-
neen kulutuksen ja varsinkin ulkoisten palvelujen
oston kustannuksia. Materiaalihintojen kuten
polttoaineiden, sähkön ja tiesuolan kallistuminen
on myös nostanut kustannuksia. Kustannusnou-
sun johdosta palveluiden ostoissa sekä muissa
menoissa ennusteessa on arvioitu 0,32 milj. eu-
ron ylitys. Toimintatulot ennustetaan lisääntyvän
0,13 milj. euroa, joten toimintakatteen osalta yli-
tysennuste on 0,18 milj. euroa.

Kuntakehityspalvelut

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

Kuntakehityspalveluissa on ollut etenkin kaavoit-
uksessa henkilöstövajetta. Yleiskaavainsinööri on
aloittanut työssään 1.6.2022. Lisäksi asemakaa-
vainsinööri eläköityi vuoden 2021 loppuun ja ko-
tehtävä on toistaiseksi avoin. Lisäksi muita lyhy-
empiä vapaita henkilöstössä. Henkilöstökuluissa
siten alkuvuodesta säästöä, koko vuoden osalta
arviolta noin 75 000 euroa.

Maankäytön toiminnanohjausjärjestelmän han-
kintapäätös oli kunnanhallituksen päätettävänä
28.3.2022. Tavoite on saada uusi ohjelmisto kaa-
voituksen, rakennusvalvonnan ja kiinteistö- ja mit-
tauksen käyttöön vuoden 2022 aikana, jotta vanha
ohjelmisto voidaan lopettaa nykyisen sopimusjak-
son aikana vuoden 2022 loppuun Vanhasta ohjel-
mistosta on tehty irtisanomispäätös 20.9.2022.
Uuden ohjelmiston käyttöönotto etenee suunni-
tellusti. Lisäkuluja hieman loppuvuoden osalle, jol-
loin kaksi järjestelmää hetken aikaa samanaikai-
sesti käytössä tietojen siirron ajan.

Kapuli 5 asemakaavatyö vaatinut lisäselvityksiä ja
kaavaehdotus on hyväksytty nähtäville lausuntoja
varten kunnanhallituksessa 26.9.2022.

Kunta on vuokrannut korttelin 2315 tontin Kiin-
teistöosakeyhtiö Tokmannin Moreenille ja Retail
Property Investment Oy:lle. Kyseessä merkittävä
rakennushanke Kapulin alueelle ja kaavatyötä teh-
dään hankkeen tulevien laajennussuunnitelmia

varten. Sopimukseen liittyvänä kunnan kustannus-
tekijänä on viereisen ja tontin alueella olevan 110
kv –linjan muutostyöt, joista tehty hankintapäätös
tekninen- ja elinvoimalautakunnassa. Linjan siir-
ron kustannukset kirjautuvat maanhankintaan. Ni-
vos toteuttaa muutokset. Lisäksi rakennustyö-
maan käynnistyessä on tullut ilmi, että esirakenne-
tun tontin alueella on jäänyt pintamaita täyttöjen
alle. Aiheesta käydään tarkemmat selvitykset ja
neuvottelut.

Pääosa ELY:n tukeman joukkoliikenteen uusi sopi-
muskausi alkaa syksyllä -22 ja hintataso on hieman
aiempaa kalliimpi kokonaisuudessaan. Täysin ver-
rannollisia hinnat eivät ole, kun vuoroihin on tehty
jonkin verran muutoksia. Joukkoliikenteen kustan-
nuspaikalle on korjattu kohdistettavaksi kunnan
ostamien ostovuorojen kaikille avoimen joukkoli-
ikenteen osuus kustannuksista. Lisäksi indeksikoro-
tukset ovat nostaneet joukkoliikenteen kustan-
nuksia. Talousarvion ylitys joukkoliikenteessä arvi-
oidaan olevan noin 40 000 euroa. Uusia kustan-
nuksia on mahdollisesti tulossa markkinaehtoisen
liikenteen muutoksista johtuen vuodelle 2023.

Tilinpäätösennusteeseen on arvioitu säästöjä tule-
van henkilöstökulujen osalta, lisäksi tuottoja en-
nustetaan tulevan talousarviota enemmän joh-
tuen muutamasta isommasta rakennusluvasta,
joiden johdosta rakennuslupatulot ylittyvät,
maanvuokrasopimusten arvioitua suuremmasta
indeksitarkastuksesta sekä maankäyttö Sopimus-
tulujen jaksotuksesta.

Talousarviomuutokset

**Osavuositarkastuksen 3/2022 yhteydessä valtuus-
tolle käsiteltäväksi tulevat talousarvio- ja määrä-
rahamuutokset:**

Käyttötalouso

Toimitilapalveluiden osalta esitetään ennusteen
pohjalta vuokratuottoihin 0,22 milj. euron lisä-
määräraha sekä toimintamenoihin -0,53 milj. Eu-
roa.

Kuntatekniikan osalta esitetään ennusteen poh-
jalta myyntituottoihin 0,13 milj. euron lisämäärä-
raha sekä toimintamenoihin -0,32 milj. euroa.

Teknisen ja elinvoimapalveluiden talousarvion määrärahamuutos yhteensä:

Toimintatulojen lisäys yhteensä 0,35 milj. euroa ja toimintamenojen lisäys yhteensä -0,85 milj. euroa, toimintakate -0,50 milj. euroa.

Investointiosa

Talonrakennuksen osalta esitetään Koskenrannan päiväkotia Amandalle yhteensä -1,10 milj. euron lisämääräraha. Muista investointikohteista siirretään kyseiselle hankkeelle -0,71 milj. euroa sekä esitetään erillinen lisämääräraha -0,39 milj. euroa.

Kuntatekniikan osalta esitetään lisämäärärahaa Lempivaaran hankkeeseen tulojen osalta 0,20 milj. euroa ja menojen osalta -0,37 milj. euroa.

Linnala II alueeseen lisämääräraha -0,10 milj. euroa

Antintien hulevesiviemärointiin siirretään muista käyttämättömistä investointikohteista -0,053 milj. euron lisämääräraha sekä esitetään erillinen lisämääräraha -0,097 milj. euroa.

Lisäksi esitetään tulomäärärahaa Hirvihaaran hiihtokeskuksen hankkeelle 0,09 milj. euroa.

Teknisen ja elinvoimapalveluiden investointiosan määrärahamuutos yhteensä:

Investointitulot 0,29 milj. euroa ja investointimenot -0,957 milj. euroa, nettoinvestoinnit -0,667 milj. euroa

Tekninen ja elinvoimapalvelujen yhteiset

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	390		390	100	-290	25,5 %	723	
Toimintakulut	-3 342		-3 342	-2 601	742	77,8 %	-3 638	-768
Toimintakate	-2 952		-2 952	-2 501	451	84,7 %	-2 915	-768

Maaseutupalvelut

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	278		278	203	-76	72,8 %	278	281
Toimintakulut	-375		-375	-273	102	72,8 %	-375	-396
Toimintakate	-96		-96	-70	26	72,9 %	-96	-115

Toimitilapalvelut

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	16 334		16 334	12 594	-3 741	77,1 %	16 554	17 417
Toimintakulut	-6 916	220	-6 696	-4 985	1 711	74,4 %	-7 109	-6 777
Toimintakate	9 418	220	9 638	7 609	-2 029	78,9 %	9 445	10 639
Poistot ja arvonal.	-4 611		-4 611	-3 082	1 528	66,9 %	-4 611	-4 755
Tilikauden tulos	4 807	220	5 027	4 526	-501	90,0 %	4 835	5 884

Ateria- ja puhtauspalvelut

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	5 724		5 724	3 889	-1 835	67,9 %	5 724	5 401
Toimintakulut	-5 228		-5 228	-3 393	1 836	64,9 %	-5 072	-5 046
Toimintakate	495		495	496	1	100,2 %	652	356

Kuntatekniikka

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	370		370	643	274	174,0 %	503	647
Valmistus omaan käyttöön				5				17
Toimintakulut	-2 672		-2 672	-2 512	160	94,0 %	-2 987	-3 259
Toimintakate	-2 302		-2 302	-1 864	434	81,0 %	-2 484	-2 595

Maankäyttö, asuminen ja liikenne

1000 €	TA 2022	muutos	MTA 2022	TOT. 30.9.	poikkeama	TOT %	TPE 2022	TP 2021
Toimintatuotot	1 349		1 349	854	-495	63,3 %	1 454	1 097
Toimintakulut	-1 931		-1 931	-1 329	601	68,9 %	-1 896	-1 872
Toimintakate	-582		-582	-475	107	81,6 %	-442	-775

Mäntsälä 2026 toimenpideohjelma

Vuoden 2021 talousarviolaadinnan yhteydessä hyväksyttiin kunnan talouden tasapainottamiseen tähtäävä Mäntsälä 2026 ohjelma, jolla pyritään pysäyttämään kunnan talouden heikentyminen,

kääntämään kuntakonsernin velkaantumisen laskevalle uralle ja turvaamaan kuntastrategian mukainen toiminta. Kunnan ja sen palvelualueiden tulee sopeuttaa toimintaansa ja talousarvion

hyväksymisen yhteydessä päätettiin sopeuttamistoimenpiteistä, joiden toteutumista on seurattu osavuosisikatsauksien yhteydessä.

Sopeuttamistoimenpiteet ovat yhteensä 9 929 000 miljoonaa euroa ajanjaksolle 2020–2026, josta vuonna 2020 toteutettiin 429 832 euroa ja vuodelle 2021 toimenpiteitä toteutui 3 875 307 euroa. Mäntsälä 2026 ohjelman mukaisten sopeuttamistoimenpiteiden osalta talousarvion säästöistä on arvioitu toteutuvan 0,57 miljoonaa euroa vuonna 2022. Mäntsälä 2026 ohjelman mukaiset toimenpiteet on jaettu palvelualueille ja jaksotettu vuosille 2020–2026. Osa ohjelman

mukaisista toimenpiteistä on ollut vaikeasti arvioitavaa. Palvelualueet ovat sisällyttäneet ohjelman mukaiset sopeutukset talousarviomäärärahoihin. Mikäli palvelualue pysyy talousarviossa, voidaan arvioida myös sopeuttamishojelman mukaiset tavoitteet saavutetun, mikäli ylitykset eivät ole suoraan sopeutettavaan toimintaan kohdistuvaa.

Alla olevassa taulukossa on palvelualueiden laatimien arvioiden perusteella arvioitu toteutuma vuodelle 2022. Sopeuttamishojelman toimenpiteistä arvioidaan 0,47 milj. euroa jäävän toteutumatta

Suunnitelmavuosien (2020-2026) tuottavuutta lisäävät toimenpiteet (koko kunta)			
Toimenpide	Suunnitelmavuodet	Talousarvio 2022	TP ennuste 2022
Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet:	2020-2026		
Eläköitymiset ja ja kunnasta vapautuvat virat ja toimet	1 600 000,00	120 100,00	90 200,00
Kouluverkkomuutokset, Arolan koulun lakkautus	270 000,00	75 000,00	75 000,00
Päiväkotit Amanda ja siihen liittyvät toiminnalliset muutokset	623 000,00	0,00	0,00
Ruoka- ja siivouspalvelujen uudelleen organisointi sekä terveyskeskuksen keittiötuotannon uudistaminen	558 000,00	150 000,00	150 000,00
Yleinen kunnan tuottavuuden nousu 0,5%	250 000,00	10 375,00	0,00
C-salkun käyttöaloussäästöt	230 000,00	0,00	11 615,00
Kunnan sopimushallinnan kehittäminen	210 000,00	71 930,00	0,00
Varhaiskasvatuksen henkilöstösäästöt	160 000,00	0,00	0,00
Asiantuntijapalvelujen vähentäminen	150 000,00	46 510,00	0,00
Sähköiset työkalut ja palvelut	20 000,00	12 500,00	0,00
Kirjaston asiantuntijapalvelut ja erilliskorvaukset	16 000,00	6 000,00	0,00
Tuottavuutta lisäävät toimenpiteet yhteensä:	4 335 000,00	492 415,00	326 815,00
Palvelun mitoituksen ja laatuun liittyvät toimenpiteet:	2020-2026	Talousarvio 2022	TP ennuste 2022
Kotihoidontuen kuntalisä	423 000,00	106 000,00	0,00
Joukkoliikennesopimukset ja lipputuki	60 000,00	20 000,00	0,00
Toimielin kokouksien ja luottamushenkilöpallokkioiden vähentäminen	11 000,00	6 900,00	0,00
Palvelun mitoituksen ja laatuun liittyvät toimenpiteet yhteensä:	494 000,00	132 900,00	0,00
Tuloja lisäävät toimenpiteet:	2020-2026	Talousarvio 2022	TP ennuste 2022
Veroprosentin nosto 0,5 %-yksikköä	1 700 000,00	0,00	0,00
Kiinteistöveroprosentin nosto 0,1 %-yksikköä kaikissa kiinteistöverolajeissa	800 000,00	0,00	0,00
Kiinteistöveropohjan tarkistus	650 000,00	100 000,00	100 000,00
Maksujen ja taksojen korotus 10 % (pl. päivähoito)	100 000,00	50 000,00	50 000,00
Tytäryhtiötuloutuksen lisääminen	300 000,00	0,00	0,00
Tuloja lisäävät toimenpiteet yhteensä:	3 550 000,00	150 000,00	150 000,00
Kertaerät:	2020-2026	Talousarvio 2022	TP ennuste 2022
Tarpeettomien kiinteistöjen myynti	1 550 000,00	260 000,00	90 000,00
Kertaerät yhteensä:	1 550 000,00	260 000,00	90 000,00
Toimenpiteet ja kertaerät yhteensä ilman tuloslaskelmaosan tuottoja:	6 479 000,00	885 315,00	416 815,00
Toimenpiteet ja kertaerät yhteensä sis. tuloslaskelmaerät:	9 929 000,00	1 035 315,00	566 815,00

Mäntsälä 2026 -toimenpideohjelma, tunnusluvut

Tunnusluvut	Lähtötaso, TP 2019	TP 2020	TP 2021	TPE 2022	Tavoitetaso	Ajoitus
Lainakanta, kunta	81 844 228	89 115 619	98 820 539	92 391 417	61 500 000	v. 2026
Lainakanta, konserni	193 527 386	198 454 352	193 160 841	185 726 212	181 500 000	v. 2026
Konserninlainat, euroa/asukas	9 339	9 549	9 269	8 802	8 500	v. 2026
Investointien tulorahoitusprosentti	-12,5 %	406,4 %	281,0 %	66,0 %	>125 %	v.2026
Toiminnan ja investointien rahavirta, 5v	-38,4 milj. €	-21,4 milj. €	-11,7 milj. €	-3,9milj. €	>0	v. 2024
Omavaraisuusaste	55,3 %	55,4 %	54,6 %	55,6 %	>60 %	v. 2024
Suhteellinen velkaantuneisuus	79,4 %	73,0 %	77,9 %	64,5 %	<66 %	v. 2025

Konserniosia

Nivos konserni

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Infrastruktuurin kehittäminen tukien Mäntsälän kunnan strategiaa		
Huolehditaan välttämättömyysinfrastruktuurin kehittämisen vastaamaan kunnan kasvua ja mahdollistavan sekä yrityksille että asukkaille riittävän laadukkaat ja luotettavat infrastruktuuripalvelut mahdollisimman kustannustehokkaasti.		
Elinkeinopolitiikan tukeminen paikallisesti		
Osallistumme aktiivisesti suurimpien uusien yritysten Mäntsälään sijoittumiseen tarjoamalla energiaratkaisuja kilpailukykyisin ehdoin.		
Seutuyhteistyön vahvistaminen		
Haetaan volyymietuja laajemman yhteistyön kautta Nivos-konsernin toiminta-alueella esimerkkinä vesilaitosyhteistyö Pukkilan ja Pornaisten kuntien kanssa sekä kaukolämpöyhteistyö Pornaisten ja Kärkölan sekä mahdollisesti muidenkin lähikuntien kanssa.		
Mäntsälän kunnan talouden tukeminen		
Mäntsälän kunnan taloutta konserni tukee 1,6 miljoonan euron korkotuloutuksella ja kehittämällä liiketoimintaa huolehtien Nivos-konsernin arvonnoususta.		
Terve voitollinen liiketoiminta	Liikevoitto	Liikevoittoprosentti jää suunnitellusta. Korjaustoimenpiteet strategiassa ja tuotannossa on aloitettu.
Onnellinen asiakas	Asiakaskokemus	Mitataan ja seurataan säännöllisesti, tavoitteena jatkuva parantaminen. Kehitys ollut erinomaista
Vahva tekemisen kulttuuri	Henkilöstökysely	Mitataan ja seurataan säännöllisesti, tavoite säilyttää nykyinen taso.
Ekologinen vastuullisuus	Ympäristökuormituksen jatkuva pienentäminen.	Mitataan ja seurataan säännöllisesti, tavoitteena asiakkaiden hiilijalanjäljen pienentäminen.

	tot. 30.9.2022	Ta 2022	Tpe 2022	Tp 2021
Liikevaihto (1000 €)	18231	29012	26498	27076
Liikevoitto (1000 €)	-2180	1186	-494	378
Omavaraisuus %	30 %	30 %	30 %	30 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	526 %	319 %	356 %	345 %
Investoinnit (1000 €)	5806	7349	8423	6563
Lainamäärä (1000 €)	95939	92666	94466	93384
Vastuut (1000 €)*	640	557	604	735
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	96579	93223	95070	94119
Lainamäärä € / asukas	4573	4417	4477	4473
Asukasmäärä 8/22	20980	20977	21100	20839

tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2022 tiedolla

Mäntsälän Kodit Oy

	tot.30.9.2022	TA 2022	Tpe 2022	TP 2021
Asukkaat lkm				606
Kiinteistöt lkm	16	16	16	16
Asunnot lkm	402	402	402	402
Asuinneliöt	19905	19905	19905	19905
Kesk. neliövuokra / kk	11,87	11,87	11,87	11,85
Asuntojen vuokrausaste	99,85 %	≥96%	99,00 %	98,0 %
Vaihtuvuus % / vuosi	19,55 %	<20%		25,6 %
Vuokrasaatava	48101,62	<30000		55176
Hakemuksia jonossa	109	<80		111

	tot. 30.9.2022	Ta 2022	Tpe 2022	TP 2021
Liikevaihto (1000 €)	2222	3096	3096	3026
Liikevoitto (1000 €)	125			240
Omavaraisuus %	1 %	1 %	1 %	1 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	9 %	12 %	12 %	12 %
Investoinnit (1000 €)		260	260	0
Lainamäärä (1000 €)	25685	25482	25482	26155
Vastuut (1000 €)*				
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	20043	19935	19935	21350
Lainamäärä € / asukas	1224	1215	1208	1255
Asukasmäärä 8/22	20 980	20 977	21 100	20 839

Mäntsälän Toimistotalo Oy

	tot 30.9.2022	Ta 2022	Tpe 2022	TP 2021
Tuotot / kulut %	73 %	100 %	100 %	100 %
Omavaraisuus %	6 %	6 %	6 %	6 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	9 %	13 %	13 %	12 %
Investoinnit (1000 €)		18	18	
Lainamäärä (1000 €)	3439	3439	3439	3594
Vastuut (1000 €)*				
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)				
Lainamäärä € / asukas	164	159	163	172
Asukasmäärä 8/22	20980	20977	21100	20839

Tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2022 tiedolla

Mäntsälän Jäähalli Oy

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Jäähallin kävijäkerrat vuodessa	160000 kävijäkertaa vuodessa	124 200
Lasten ja nuorten harrastajamäärien kasvattaminen	Aloittavien ryhmien, kuten kiekko- ja luistelukoulujen kasvattaminen	Jää-Tiikereiden ja Jäätaitureiden v. 2022 kiekko- ja luisteluryhmissä on mukana yli 108 lasta
Mainospaikka myynti vuodessa	43 000 €	64 260 €
Tilikauden tulos	0 €	-96 386 €

	tot 30.9.2022	Ta 2022	Tpe 2022	Tp 2021
Liikevaihto (1000 €)	357	817	653,00	356
Liikevoitto (1000 €)	-93	-10	-47	4
Omavaraisuus %	1,82	4 %	1,91	2 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	1792	731 %	1031	1865 %
Investoinnit (1000 €)	0	200	20	7457
Lainamäärä (1000 €)	6553	5977	6553	6277
Vastuut (1000 €)*	114		114	
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)	6667		6667	
Lainamäärä € / asukas	312	285	331	302
Asukasmäärä 8/22	21008	20977	21100	20839

Tot. 30.9. sarakkeen asukasmäärä laskettu 08/2022 tiedolla

Mäntsälän Yrityskehitys Oy

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Seuranta- ja toteutuma
Sitovat tavoitteet suunnittelukaudelle 2022-2026:		
Uudet suuret yritykset 2 kpl ja keskisuuret yritykset 3 kpl	2022 - 2026 kappaleet, suuret 0 kpl ja keskisuuria 1 kpl	asiakashallintarekisteri , MYK
Yrityskonsultointien määrä 120 kpl/vuosi	1.1-30.9.2022 90 kpl	asiakashallintarekisteri , MYK

	Tot 30.9.2022	Ta 2022	Tpe 2022	Tp 2021
Liikevaihto (1000 €)	264	345	345	364
Liikevoitto (1000 €)	31	0	0	12
Omavaraisuus %	99 %	99 %	99 %	99 %
Suhteellinen velkaantuneisuus %	0 %	0 %	0 %	0 %
Investoinnit (1000 €)	0	10	10	0
Lainamäärä (1000 €)	0	0	0	0
Vastuut (1000 €)*				
Lainat ja vastuut yhteensä (1000 €)				
Lainamäärä € / asukas	0	0	0	0
Asukasmäärä 08/22	20980	20977	21100	20839

Sanasto

TA 2022 Alkuperäinen talousarvio vuodelle 2022.

MTA 2022 Muutettu talousarvio, jossa huomioitu valtuuston hyväksymät muutokset alkuperäiseen talousarvioon.

Tot. 30.9. Kirjanpidon toteuma 30.9.2022 tilanteessa.

Poikkeama Muutetun talousarvion ja kirjanpidon toteuman erotus

Tot. % Toteuma 30.9. verrattuna muutettuun talousarvioon. Esitetty prosentteina.

TPE 2022 Tilinpäätösennuste tilikaudelta 2022.

TP 2021 Tilinpäätös vuodelta 2021.

Toimintatuotot / Toimintakulut %

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista = $100 * \frac{\text{Toimintatuotot}}{\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön}}$.

Tulorahoituksen osuus toimintamenoista.

Vuosikate / Poistot %

Vuosikate prosenttia poistoista = $100 * \frac{\text{Vuosikate}}{\text{Poistot} + \text{arvonalentumiset}}$.

Vuosikatteen tulisi riittää kattamaan vähennettävien poistojen määrä. Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Rahoituslaskelman välitulos, jonka määrä ilmaisee sen kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä, taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien kertymä, € (5 vuotta)

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden

kertymän avulla voidaan seurata investointien omahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus %

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \frac{\text{Vuosikate}}{\text{Investointien omahankintameno}}$.

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista

on rahoitettu tulorahoituksella.

Laskennallinen lainahoitokate

Laskennallinen lainanhoitokate = $\frac{\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}}{\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset}}$.

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita

Liite 1. Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen

Sivistys- ja hyvinvointipalvelualueen strategiaa tukevat toimenpiteet ja tavoitteet

TURVALLINEN JA SUJUVA ARKI

- Opetus: monipuolinen kurssitarjonta, jota markkinoidaan tehokkaasti
- Kirjasto: laadukas ja ystävällinen asiakaspalvelu; kaikenikäisten monipuolisiin luku- ja digitaltioon liittyvät opastukset, ryhmät ja tapahtumat, aktiivinen tiedottaminen ja neuvonta, kuntalaisten arjen tarpeisiin vastaava aineistovalikoima yhteistyössä Kirkes-kirjastojen kanssa.

OSALLISTAVA YHTEISÖLLISYYS

- Opetus: toimenpideohjelma ennaltaehkäisemään koulukiusaamista, väkivaltaa ja häirintää, sekä puutuminen ongelmakohtain tältä osin.
- Kirjasto: tilahankkeen osallisuustyöskentely v. 2022 ja osallisuustyöskentelymallien luominen palvelualueille

VASTUULLINEN, KEHITTÄVÄ VIRE

- Varhaiskasvatus: työvoiman saatavuuden parantaminen; imagon nostatus ja valtakunnallinen näkyvyys.

Turvallinen, sujuva arki - Vastuullinen, kehittävä vire - Osallistava yhteisöllisyys			
Strategia	Mittari > tavoite v. 2022	Toteuma-aste	Tavoitteen edistyminen 30.9.2022
	Opetus: seurataan opiskelija- ja kurssimääriä > opiskelijat pysyvät ja tulevat uudelleen kursseille ja tapahtumiin.		Arvio: Opiskelijoiden osallistuminen kursseille on toteutumassa. Suunniteltujen kurssien määrä seuraavalle lukuvuodelle nousi hieman.
	Kirjasto: kansallisen asiakaskyselyn tulokset ja muu asiakas- ja yhteistyöpalautte, opas-tusten, ryhmien ja tapahtumien määrä, muiden järjestämiin tapahtumiin osallistuminen, somekanavien ja nettisivujen tavoit-tavuus, uusien kirjastokorttien määrä vuo-sittain > kirjasto on osa yhä useamman kuntalaisen arkea.		Arvio: Ryhmäkäynnit ja tapahtumat ovat toteutumassa suunnitellusti. Asiakaspalautetta saadaan mm. nettisivujen kautta ja suoraan asiakkailta kohtaamisissa. Unelmoidaan uudesta - hankkeen yhteydessä tehdään verkkokysely kuntalaisille syksyllä 22, mistä toiveiden lisäksi saadaan palautetta kirjaston toiminnasta. Somekanavien ja nettisivujen tavoittavuuden seurannan keinoja ja käytäntöjä ei ole ehditty määritellä. Uusien kirjastokorttien määrä saadaan järjestelmästä.
	Opetuspalvelut: tehdään vuosittaiset Kiva-Koulu -kyselyt ja analysoidaan tuloksia > kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän vähentäminen		Arvio: KiVa-kuntaraportin 2022 mukaan kiusaajana toimiminen on vähentynyt vuodesta 2018 (n. 5%) vuoteen 2022 (n. 3,3%) reilulla 1,5 prosentilla (N 2022 = 1 535). Vertailukuntien osuus on viimeisen kahden vuoden aikana ollut maltillisesti kasvava, Mäntsälässä viimeisen kolmen vuoden aikana laskeva. Kiusatuksi joutuminen on ollut vuodesta 2018 (n. 14,7%) asti laskeva, lukuunottamatta vuotta 2019 (n. 12%), ollen vuonna 2022 n. 10,7%. Vertailukunnissa kiusatuksi joutuneiden osuus oli n. 10% (2022).
	Kirjasto: kuntalaisille ja sidosryhmille järjestetään osallistumistapahtumia > osallisuus-tapahtumia vähintään 2 kpl. sekä kunta-laisille, että sidosryhmille.		Arvio: Osallisuustyöskentely ja tiedonkeruu käynnistyy syksyn aikana.
	Varhaiskasvatus: avoimien toimien täyttö-prosentti > täyttö-prosentti tavoitteeksi 80 %		Arvio: Vakituksia työntekijöitä on palkattu 25, mutta 8 on irtisanoutunut. Täyttöprosentti 37%

Tekninen ja elinvoimapaivalualueen strategiaa tukevat toimenpiteet

TURVALLINEN JA SUJUVA ARKI

- Ateria/puhtaus: Tuotamme "maailman parasta ja ravitsemuksellista ruokaa & puhtauspalvelua". Toimitaan taloudellisesti, kestävästi ja työ tehokkaasti organisoiden. Mahdollistetaan eri toiminnoissa asiakkaan vaikutusmahdollisuus.
- Maaseutu: avoin viestiminen ja neuvonta viestintäsuunnitelman mukaisesti.
- Kuntatekniikka: tiedotetaan avoimesti tulevasta hankkeista ja ajankohtaisista aiheista.
- Kuntatekniikka: kävelyn ja pyöräilyn kehittäminen
- Kuntatekniikka: virkistys- ja ulkoalueiden kehittäminen yhteistyössä kuntakehityksen kanssa.
- Kuntatekniikka: liikenneturvallisuustyöryhmän vuosittaiset toimenpiteet
- TEL-yhteiset: Palautteisiin reagoiminen, hankkeiden ohjelmointi, katu- ja puistosuunnitelmien nähtävälle asettaminen, taloussuunnitelmallisuus.
- TEL-yhteiset: infran liikenneturvallisuushankkeet
- Työllistäminen/kotoutus: kunnan työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja asukaslähtöisesti, palvelut ovat helposti saavutettavia ja asiakasta hyödyttäviä.

OSALLISTAVA YHTEISÖLLISYYS

- Ateria/puhtaus: Säännölliset henkilöstöpala- verit, perustetaan yhteistyössä asiakkaan edustajien kanssa ns. "Ruokaraadit".
- Maaseutu: asiakaspalautteen jatkuva kerääminen ja sykleittäin tehtävät (n. 3 v. välein) asiakastytyväisyyskyselyt. Nostetaan palautekanavan näkyvyyttä ja sähköpostin al- lekirjoituksessa, viljelijäkirjeessä ja nettisi- vuilla.
- Toimitila: Otetaan kiinteistössä käyttöön Tam- puuri järjestelmään liittyvä QR-koodien pa- laute, jonka avulla käyttäjät voivat tehdä

huomioita mahdollisista puutteista tai jättää parannusehdotuksia.

- Kuntatekniikka: haja- asutusalueilla sijaitse- vien liikuntapaikkojen, latujen ja uimarantojen hoidossa ja ylläpidossa avustetaan kyläyhdis- tyksiä ja talkooporukoita.
- TEL-yhteiset: Katu- ja puistosuunnitelmien nähtävälle asettaminen, talonrakennushank- keissa käyttäjäedustus läpi koko tilahankkei- den toteuttamisprosessin, "Kärkihankkeiden" esittely valmisteluvaiheessa keskeisille osa- puolille ja päättäjille.
- Työllistäminen/kotoutus: avoin ja ajantasai- nen viestintä, päivitettyt sivut ja esteetön tie- donkulku.

VASTUULLINEN, KEHITTÄVÄ VIRE

- Ateria/puhtaus: Tarjotaan mahdollisuus työl- listyä ateria- ja puhtauspalvelujen tehtäviin työttömille työnhakijoille. Toteutus yhteis- työssä työllisyyspalvelujen kanssa.
- Maaseutu: Kehitetään sähköisiä palveluita eri- laisissa kanavissa vastaamaan asiakkaiden eri- laisiin tarpeisiin.
- Maaseutu: Sähköisten hakemusten palautta- mismahdollisuus toimistolle. Asiakaspalvelu- päivät muissa yhteistyöalueen kunnissa.
- Toimitila: Osallisena Maakuntien tilakeskuk- sen Kuntien tilatieto -hankkeessa. Hankkeessa kunta saa Skenarios -tilatieto palvelun käyt- töönsä maksutta.
- Toimitila: Tampuuri kiinteistönhallintajärjes- telmän systemaattinen seuranta.
- Työllistäminen/kuntoutus: yritysten toiminta- edellytyksiä vahvistetaan yhdessä MYK:n ja TE-hallinnon kanssa. Työttömien ammattitai- toa ja osaamisen kasvua ja työmarkkina- ase- maa tuetaan ja parannetaan tavoitteellisilla ja pitkäjänteisillä toimenpiteillä.

Turvallinen, sujuva arki - Vastuullinen, kehittävä vire - Osallistava yhteisöllisyys			
Strategia	Mittari > tavoite v. 2022	Toteuma-aste	Tavoitteen edistyminen 30.9.2022
	Ateria/puhtaus: ruokapalveluille mahdollista antaa palautetta ”jatkuvana”. Asiakastytytyväisyyskysely 1 x v. > <i>annetun positiivisen/korjaavan palautteen keskinäinen suhde ja kyselyn keskiarvon tavoitearvoksi ”hyvä”. (esim. asteikko 1–5, tavoite 2,8)</i>		Arvio: Kysely ajoitettu 10/22. Palautteen antaminen on mahdollista jatkuvasti. Kyselystä saamme osan arvosanasta tietoomme.
	Ateria/puhtaus: säännölliset henkilöstöpalaverit/teamsit, sekä ”Ruokaraadit” > <i>Henkilöstöpalaverit 10 kpl/vuosi. Ruokaraadi toiminnassa 3 kohteessa.</i>		Arvio: Henkilöstöpalaverit pidetty/aikataulutettu, valmis 9/10. Ruokaraadit perustamiseen tarvitaan asiakas mukaan. Vakan kanssa sovittu nykytila.fi arviointi , sovittu 10/2022.
	Ateria/puhtaus: työllistetään työttömiä työnhakijoita > <i>minimi 3 hlöä/vuosi.</i>		Arvio: 3 henkilöä työllistetty 30.9.22 mennessä= valmis.
	Maaseutu: avoin viestiminen ja neuvonta; tiedotteiden kpl/määrä. > <i>9 viljelijäkirjettä sähköpostilla.</i>		Arvio: Viljelijäkirjeitä on lähetty sähköpostilla suunnitelman mukaisesti (8/9). Tavoite toteutuu.
	Maaseutu: asiakaspalautteiden jatkuva kerääminen; saatu palaute (kpl) ja kyselyiden tulokset > <i>50 % enemmän annettuja palautteita edelliseen vuoteen verrattuna.</i>		Arvio: Palautekanavan näkyvyyttä on lisätty ja palautetta kerätään jatkuvasti. Palautemäärät ovat nousseet.
	Maaseutu: sähköiset palvelut; asiakaskontaktien määrien ja yhteydenotto tapojen seuraaminen kuukausittain, sähköisten hakemusten määrä (%) > <i>94 % sähköisiä hakemuksia</i>		Arvio: Asiakaskontakteja seurataan ja kannustetaan sähköiseen tukihakuun. Sähköisen haun osuus noin 94% toteutunut.
	Maaseutu: sähköiset palvelut; paperisten hakemusten määrä > <i>korkeintaan 40 paperihakemusta (2021, 58 kpl)</i>		Arvio: Lomakkeilla palautettuja päätukihakuja on 50. Määrä on laskeva. Tavoite ei täysin toteutunut.
	Toimitila: QR-kooditarrat (kpl) > <i>jokaiselle kiinteistön alueelle vähintään 5 kpl > ilmoitusten kuukausittainen seuranta ja parannusehdotusten käyttöönotto</i>		Arvio: Toimitilapalvelut on siirtymässä samaan QR-koodi palautejärjestelmään, joka myös kuntatekniikalla käytössä, tätä ei kuitenkaan kytketä Tampuuriin kiinteistönhallintajärjestelmään.
	Toimitila: Skenarios -palveluun tietojen vienti > <i>v2022 aikana ja käytössä vuoden lopussa > tietojen vientiä seurataan 3 kk välein työryhmässä (tekn. johtaja, toimitilapäällikkö, asuntosihteeri)</i>		Arvio: 17.6. maakuntien tilakeskuksen väkeä tutustumassa Mäntsälän kuntaan ja viety hanketta eteenpäin. Sisällön vienti kesken, vuokrasopimuksien tietojen vienti pela / hyvinvointialueiden osalta menossa järjestelmään
	Toimitila: Tampuuriin kuukausittainen seuranta ja raportointi huoltoilmoitusten tehtyjen tehtävien kuittaamiseksi valmiiksi > <i>avointen ilmoitusten väheneminen 50 % (1.3. alkaen)</i>		Arvio: Otettu käyttöön Tampuuriin graafinen raportointi, jossa mm. huoltojen toteutumisen seuranta on parempi. Ennen käyttöönottoa, entisen järjestelmän avoimia tehtäviä putsattiin pois.
	Kuntatekniikka: tiedotteet (kpl/kk) > <i>Kunnossapidon tiedotteita 2kpl/kk/kunnossapitokausi. Viherrakentamisen tiedotteita 1/kk/kesä, muita tiedotteita 1/ 2 kk.</i>		Arvio: Tavoite toteutunut kaikkien osa-alueiden osalta.
	Kuntatekniikka: kävelyn ja pyöräilyn Käpy-kehittämisohjelma > <i>ohjelman päivittäminen ja kevytväylien vuosittainen toteuttaminen (400 000 eur/vuosi)</i>		Arvio: Kehittämisohjelma on päivitetty ja Käpy hankkeita on investointikohteissa väh. 400 000 euroa tänä vuonna. Kevyen liikenteen väylien rakentaminen on edennyt suunnitelmien mukaaan.

TURVALLINEN JA SUJUVA ARKI

- Kaavoitus: aktiivinen maanhankinta ja kaavoitus (AO-tontit)
- Liikenne: joukkoliikenteen edellytysten parantaminen

- Kaavoitus: aktiivinen maanhankinta ja kaavoitus (yritystontit).
- Maankäyttö: paikkatietojärjestelmä ja -aineisto ajankohtainen

Turvallinen, sujuva arki - Vastuullinen, kehittävä vire - Osallistava yhteisöllisyys			
Strategia	Mittari > tavoite v. 2022	Toteuma-aste	Tavoitteen edistyminen 30.9.2022
	Kaavoitus: Vapaa omakotitonttivaranto 31.12. (kpl) > tavoite: 30 tonttia, raakamaan hankinta asumiseen ja yritystoimintaan soveltuvilta yleiskaava-alueilta > tavoite: raakamaan hankinta 30 ha		Arvio: Omakotitonttivarannon tavoitteeseen päästään uusien tonttialueiden (Lempivaara ja Rointilantie) myötä (+32 tonttia). Raakamaan hankinnan osalta hehtaari määrän tavoitteeseen ei päästä vuonna 2022, vaan maanhankinnoissa painottunut vuonna 2022 muut kohteet
	Kaavoitus: rakennuslupien käsittelyaika > rakennuslupien käsittelyaika 2–5 vk siitä, kun lupahakemus on riittävä päätöksentekoon.		Arvio: Käsittelyaika on tavoitteen mukainen.
	Liikenne: joukkoliikenteen vuorot ja käyttömäärät, sekä joukkoliikenteen verkosto > uudet kilpailutukset ja vuorotarjonta säilyy nykyisellä. Tuleville vuosille aseman bussipysäkkien toteutusedellytykset.		Arvio: Joukkoliikenteen palvelutaso ja vuorotarjonnassa tehdään lisäyksiä Porvoon suunnan liikenteeseen elokuusta 2022 lähtien.
	Kaavoitus: vapaat myynnissä olevat yritystontit (kpl) ja erityisen suuret yritystontit (10-20 ha) > pieniä yritystontteja (alle 1ha) vähintään 5 kpl, suuria yritystontteja (yli 1 ha) vähintään 5 kpl. Erityisen suuria (10-20 ha) tontteja vähintään 1 kpl.		Arvio: Pienempiä yritystontteja on myynnissä erityisesti Linnalan uuden alueen myötä. Suuria tontteja 4 kpl. Erityisen suuria tontteja ei ole.
	Maankäyttö: Paikkatietojärjestelmän uudistus > ohjelmisto käytössä v. 2022 aikana.		Arvio: Hankintapäätös tehty, uudistetun järjestelmän käyttöönotto 12/22.

Hallintopalveluiden strategiaa tukevat toimenpiteet ja tavoitteet

TURVALLINEN JA SUJUVA ARKI

- Palvelutorin asiakaspalvelu toteutetaan tasa-laatusena.
- Tiedottaminen ja viestintä on ennakoivaa ja huomioi eri kuntalaisryhmät.
- Kunnan keskeisimmät vuosikellot ovat julkisia ja ajantasaisia.
- Asukasillat kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston kanssa.
- Kunnan riskienhallinnan toimenpiteet on arvioitu ja muihin suunnitelmiin liitetty.
- Kunnantalolle pelastussuunnitelma.

OSALLISTAVA YHTEISÖLLISYYS

- Kunnanhallituksen kokoukset avoimeksi.
- Kuntalaiset mukaan -viestintäkampanja.

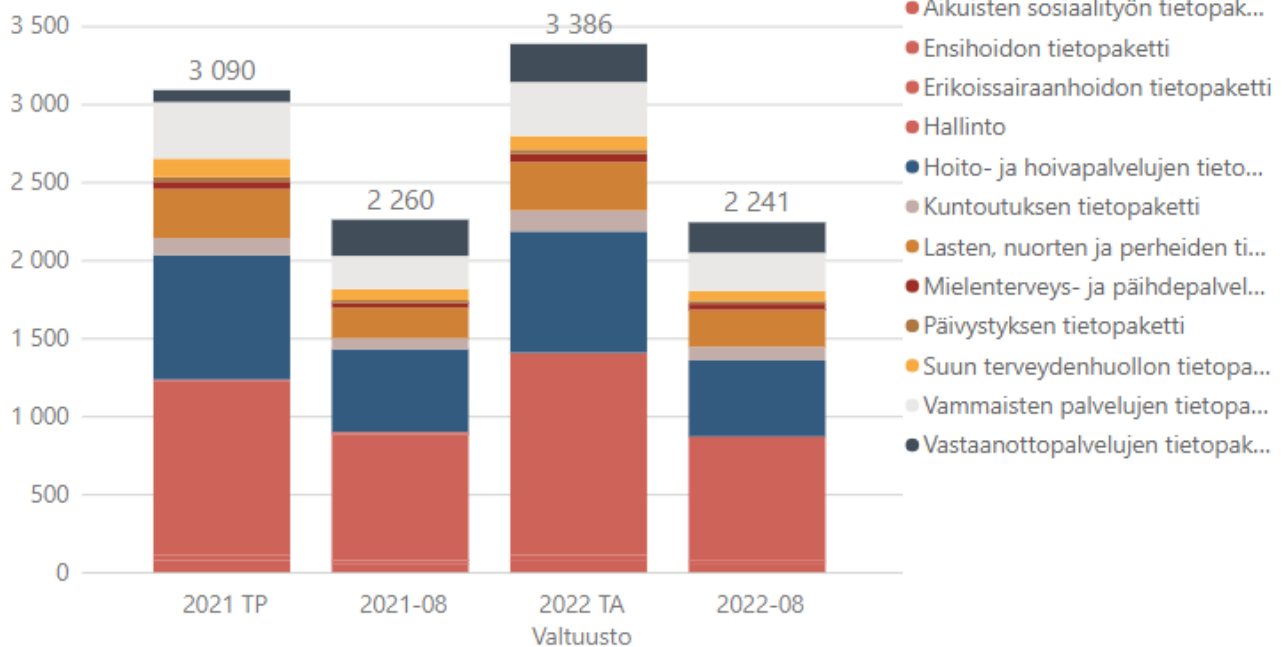
VASTUULLINEN, KEHITTÄVÄ VIRE

- Taustatiedon tuottaminen sijoitusmarkkinointiin.
- Kunnalle yhteinen markkinointisuunnitelma.
- Kunnan TE-malli päätetty.
- Talous-, HR- ja hankintapalveluiden ohjelmistojen parantaminen.
- Hankintojen vastuullisuuskriteerit huomioidaan kaikissa kilpailutuksissa ja puitesopimuksissa

Turvallinen, sujuva arki - Vastuullinen, kehittävä vire - Osallistava yhteisöllisyys			
Strategia	Mittari > tavoite v. 2022	Toteuma-aste	Tavoitteen edistyminen 30.9.2022
	Toteutetaan asiakastytyväisyyskyselyt, koti-sivujen keräämä data, sivuvierailujen TOP 10, palautteiden määrä ja käsittelyaika > <i>Kyse-lyiden tavoitearvoksi 80 % =tyytyväisiä.</i>		Arvio: asiakastytyväisyyskysely laaditaan vuoden loppuun mennessä > kysely tammikuussa. Kunnan sivukävijöiden arviointi jatkuva google analytics työkalulla.
	Asukasillat kunnanhallituksen ja valtuuston kanssa 2 x vuodessa. Osallisuussuunnitelman laadinta yhdessä sivistys- ja hyvinvointipalveluiden kanssa.		Arvio: Syksyllä sovittu kolme kuntalaisiltaa, josta kerätään yhteinen palaute. Osallisuusohjelman valmistellaan osana hyvinvoinnin- ja terveydenedistämisen suunnitelmaa.
	Tehdään riskienhallinnan arviointi tilinpäätöksen yhteydessä, suunnitelmat ovat päivitettyinä 30.9.2022. > <i>Valmiussuunnitelman osalta aluevalvojakoulutus/ ensiapukoulutettujen määrä, poistumisharjoitus/ turvakävely tehty 1 x vuodessa.</i>		Arvio: Johtoryhmä käsittelee riskiarviota elokuussa eli toteutuu muutoin 30.9. Yleinen osa valmiussuunnitelmasta tehty ja lausunnoilla. Loppuunsaatettu marraskuussa. Kunnantaloon turvakävely tehty.
	Kunnanhallituksen avoin kokous 1xvuodessa (sähköiset osallisuustyökalut ovat käytössä). Kuntalaiset mukaan viestintäkampanjaan > <i>kokous toteutuu vuosittain 30.10.</i>		Arvio: Toteutetaan vuoden loppuun mennessä. Kuntalaiskyselyssä (1/23) kysytään kunnan viestinnästä. Asukastarinoita julkaistaan säännöllisesti.
	Taloudellinen tuki järjestöille > 140 000 eur. Tilojen ilmainen käyttö ja ilmainen tiedottaminen kunnan kautta.		Arvio: Kunnan taloudellinen tuki järjestöille toteutuu eli samalla tasolla. Kunta tarjoaa ilmaisen kanavan tapahtuma- ja tilatiedottamiselle. Aloite alle 18-v tilojen ilmaisuudesta käsitellyssä.
	Yhteistoiminnalliset säännölliset kokoukset työpaikoilla, työtyytyväisyyskyselyt ja kehityskeskustelujen määrä/laatu (uusi hr-järjestelmä). > <i>työtyytyväisyyskyselyn taso 3,5. Kehityskeskustelut 25/25.</i>		Arvio: Työtyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu. Kehityskeskusteluja päästään seuraamaan vasta loppuvuonna uuden hr-järjestelmän kautta.
	Mittarit kunnan markkinointisuunnitelmasta (mm. kampanjan vaikuttavuus, näkyvyys, eurot). Kunnan tarjoamien harjoittelun, kesätyö- ja työllisyyspaikkojen määrät > <i>Kunnan TE-malli päätetty 30.9. mennessä.</i>		Arvio: Markkinointisuunnitelman toimenpiteet toteutettu suunnitelman mukaisesti. Kotisivu- ja visuaalisen ilmeen muutos toteutettu. Kesätyöpaikkojen määrä oli 20. TE-malli päätöksessä vuodenvaihteen jälkeen, omat muutokset hallintosääntöön 1.11. lukien.
	Uusi HR- ja talousohjelmiston kokonaisuus käytössä 2023 alusta. tavoite > <i>Uuden työntekijän työvälineet "heti" kunnossa, jotta prosessi nopeutuu.</i>		Arvio: Uudet ohjelmistot otettiin käyttöön 1.10.2022 alkaen. Alkuvaiheessa on ohjelmien käyttöön liittyen opettelemista. Myös tietojen siirtyminen järjestelmästä toiseen vaatii vielä jatkuvaa tarkastelua.
	Hankintojen vastuullisuus. 1. Taloudellinen kestävyys > <i>Hankinnoissa suunnitelmallisesti toteutetaan ja hyödynnetään elinkaari- ja vaikuttavuuslaskelmia/vuosi</i> 2. Sosiaalinen kestävyys > a) <i>Hankinnoissa on käytetään työllistämisehtoa/vuosi b) työ- ja oppisopimuspaikat on luotu työllistämisehtoa käyttäen /vuosi</i> 3. Ekologinen kestävyys > a) <i>luomuruoan hankinnan % ruokapalveluhankinnoista/vuosi</i>		Arvio: 1. Investointi/rakennushankkeissa toteutettu, muut hankinnat ei aloitettu. 2. Työllistämisehtoa ei käytetty uusissa kohteissa 2022 (pieniä) 3. Pilottikohde Hyökännummen koulu - luomun osuus n.18 % nyt.

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän jäsenkuntaraportti Mäntsälä 8/2022

€/ asukas palveluittain

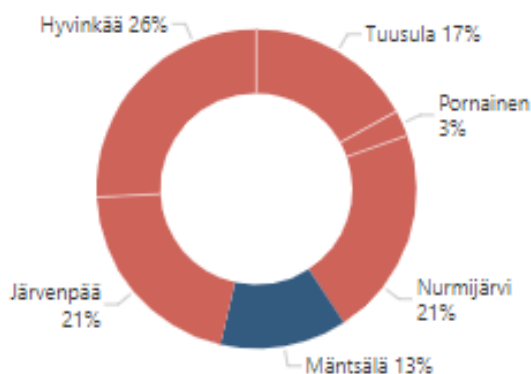

Palvelu	Ed. vastaava	Ed. vuosi TP	Talousarvio	Toteuma	Toteuma-% (TA)	Vertailu-%
Oma toiminta	29 612 472	40 226 838,68	42 679 101	29 640 413	69 %	100 %
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti	1 036 391	1 534 886,98	1 479 974	1 005 722	68 %	97 %
Hallinto	295 531	140 696,20	64 887	47 119	73 %	16 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti	11 006 038	16 551 791,45	16 156 252	10 155 486	63 %	92 %
Kuntoutuksen tietopaketti	1 496 785	2 291 703,10	2 787 234	1 830 208	66 %	122 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti	4 080 858	6 527 053,18	6 460 485	4 946 250	77 %	121 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti	614 988	984 223,36	1 089 507	775 631	71 %	126 %
Päivystyksen tietopaketti	354 765	604 944,41	552 703	403 518	73 %	114 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti	1 477 329	2 465 436,34	1 814 169	1 318 411	73 %	89 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti	4 421 548	7 542 040,81	7 195 554	5 133 428	71 %	116 %
Vastaanottopalvelujen tietopaketti	4 828 239	1 584 062,85	5 078 338	4 024 639	79 %	83 %
ESH	17 346 879	23 984 852,06	27 683 604	17 064 451	62 %	98 %
Ensihoidon tietopaketti	526 580	789 870,33	795 747	502 498	63 %	95 %
Erikoissairaanhoidon tietopaketti	16 820 299	23 194 981,73	26 887 857	16 561 953	62 %	98 %
Yhteensä	46 959 350	64 211 690,74	70 362 705	46 704 864	66 %	99 %

Palvelu	Mäntsälä	Keusote	Osuus suoritteista
Aikuisten sosiaalityön tietopaketti			
Aikuisten sosiaalityö ja -ohjaus			
Asiakkaat	386	2 707	14 %
Työikäisten työelämäosallisuutta tukevat palvelut			
Asiakkaat	70	668	10 %
Toimintapäivät	2058	34 308	6 %
Hoito- ja hoivapalvelujen tietopaketti			
Avohoito ja -huolto			
Käynnit	386	3 649	11 %
Kotisairaala			
Käynnit	1565	19 403	8 %
Muiden kuin lapsiperheiden kotihoito sekä iäkkäiden kotona asumisen tukeminen			
Käynnit	94435	640 372	15 %
Ympäri vuorokautiset palvelut			
Hoitopäivät	46030	411 221	11 %
Käynnit	32	1 839	2 %
Kuntoutuksen tietopaketti			
Koti-			
Käynnit	2917	22 201	13 %
Ryhmäkäynnit	112	1 452	8 %
Kuntoutus perussairaanhoidon osastolla			
Käynnit	661	5 046	13 %
Vaativan kuntoutuksen osastot			
Hoitopäivät	1984	18 277	11 %
Käynnit	205	1 686	12 %
Lasten, nuorten ja perheiden tietopaketti			
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Käynnit	11667	103 418	11 %
Laitoshoido			
Hoitopäivät	566	8 317	7 %
Lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö (Varhaisen tuen sosiaalipalvelut)			
Asiakkaat	130	827	16 %
Käynnit	916	6 675	14 %
Lapsiperheiden sosiaalityön palvelut			
Asiakkaat	236	2 937	8 %
Käynnit	1295	9 218	14 %
Perhehoito			
Hoitopäivät	5801	72 770	8 %
Perheoikeudelliset palvelut			
Käynnit	434	5 195	8 %

Psykososiaaliset avopalvelut			
Asiakkaat	46	763	6 %
Käynnit	1632	12 533	13 %
Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tietopaketti			
Mielenterveys- ja päihdeavohoito ja kuntoutus			
Asumispäivät	59	6 911	1 %
Käynnit	1981	24 851	8 %
Ryhmäkäynnit	206	1 547	13 %
Mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelut			
Asiakkaat	15	309	5 %
Asumispäivät		6 102	
Hoitopäivät	3418	67 636	5 %
Mielenterveys- ja päihdetyön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Käynnit	1	331	0 %
Suun terveydenhuollon tietopaketti			
Suun terveydenhuolto peruspalvelut			
Käynnit	11773	103 861	11 %
Vammaisten palvelujen tietopaketti			
Vammaisten omatoimisuutta tukevat sosiaalipalvelut			
Asumispäivät		2 673	
Käynnit	1021	6 074	17 %
Vammaisten työelämäosallisuutta tukevat palvelut			
Toimintapäivät	2737	24 608	11 %
Vammaisten ympärivuorokautisen avun ja tuen sisältävät asumispalvelut			
Asumispäivät		6 561	
Vastaanottopalvelujen tietopaketti			
Perustason avovastaanoton palvelut			
Käynnit	43146	407 800	11 %

Käyntiosuudet kunnittain

Kunnan osuus yli 75-vuotiaasta väestöstä

